

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2011 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Šárka Hajská

Penzijní připojištění a stavební spoření

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Jakub Rákosník, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED FULL-TIME STUDIES

2011 - 2012

BACHELOR THESIS

Šárka Hajská

Pension contribution and building savings

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. PhDr. Jakub Rákosník, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 13. 3. 2013

Šárka Hajská

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce Doc. PhDr. Jakobovi Rákosníkovi, Ph.D. za zájem, připomínky a čas, který věnoval mé práci.

Anotace

Bakalářská práce seznamuje s penzijním připojištěním a stavebním spořením podporované státem. Informuje o rozdílech mezi institucemi, produkty a službami, jež jsou nabízené na českém trhu. Teoretická část zahrnuje vysvětlení produktů a základních pojmů nejpoužívanějších v tomto oboru. Praktická část je zaměřena na příklady, které by měly být vodítkem pro lepší orientaci v této finanční oblasti.

Cílem bakalářské práce bylo ukázat porovnání dvou produktů a doporučení pro určité věkové skupiny obyvatelstva.

Klíčové pojmy

Depozitář, cílová částka, hodnotící číslo, osobní penzijní účet, penzijní plán, překlenovací úvěr, přidělení úvěru ze stavebního spoření, spořicí doba, státní dotace, státní příspěvek, tarifní varianta, úhrada za uzavření smlouvy, úrok, úvěr ze stavebního spoření.

Annotation

The thesis introduces with a pension insurance and building savings supported with a state. It informs about differences between institutions, products and services which are already offered in the Czech trade/market. It informs about differences between institutions, products and services which are already offered in the Czech trade/market. It informs about differences between institutions, products and services which are already offered in the Czech trade/market. The practical part is focused on the examples which should be guidepost for better orientation in this financial area.

The aim of this thesis was to show comparison of the products and recommendation for specific age group of population.

Key words

allocation of building savings loan, bridge loan, building savings loan, depository, interest rate, payment for contract, pension fund, personal pension account, saving time, state contribution, state grants, target amount, tariff option rating number.

OBSAH

ÚVOD	8
1 FINANČNÍ PRODUKTY SE STÁTNÍM PŘÍSPĚVKEM	10
1.1 Česká bankovní asociace, AČSS a APF ČR.....	10
2 STAVEBNÍ SPOŘENÍ	14
2.1 Historie stavebního spoření.....	14
2.2 Bezpečnost stavebního spoření	15
2.3 Produkt stavebního spoření.....	16
2.3.1 Státní podpora.....	16
2.3.2 Smlouva o stavebním spoření.....	18
2.4 Základní pojmy	21
3 PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ	23
3.1 Historie penzijního připojištění.....	23
3.2 Bezpečnost penzijního připojištění	25
3.3 Produkt penzijního připojištění.....	28
3.4 Státní příspěvek.....	33
3.5 Smlouva o penzijním připojištění	36
3.6 Základní pojmy	37
4 REFORMA DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU V ČR	39
5 POROVNÁNÍ PRODUKTŮ	48
6 SHRUTÍ	53
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	59
SEZNAM PŘÍLOH	60

ÚVOD

V dnešní době je kladen na občany ze strany státu nátlak, aby si začali spořit. Rozdíl mezi občany je velký, jedni si spoří, i když nemají moc finančních prostředků a druzí sice peníze mají, ale nic nenaspoří a naopak. Momentálně by si měli všichni začít spořit na svoje stáří, protože období, kdy lidé dostávali poměrně vysoký důchod, pomíjí.

Vlastně důchod je poměrně nový pojem z období devatenáctého století. Předtím lidé nedostávali nic. Staří občané si museli naspořit nebo pracovat do doby, kdy jim stačily síly. Mladé rodiny bydlely se svými rodiči, aby si navzájem pomáhali. Mladí chodili do práce a staří se starali o statek, domácnost i o ratolesti. Všechno bylo na lidech, jak se o sebe postarají. Samozřejmě existovaly organizace, které pomáhaly, ale bylo jich málo. Pak přišla doba, kdy stát vlastnil skoro všechno, tím pádem dával mzdy a také vyplácel důchody. To začalo řízené hospodářství, stát si reguloval své příjmy a výdaje. Lidé neměli možnosti podnikat. Zde právě občané dostávali slušný důchod, jelikož stát si vše řídil sám a měl na to prostředky. Poté nastala privatizace a tržní ekonomika. Chtělo se, aby lidé mohli podnikat a vytvářeli další podniky. Do této doby se vyskytovaly jen monopoly, konkurence nebyla.

Mnoho obyvatel si pamatuje období socialismu, kdy stát jim důchod dával. Teď už stát nemá takovou kontrolu nad příjmy a výdaji obyvatel. Tržní ekonomika je řízena trhem, poptávkou a nabídkou, proto je možnost podnikat a vytvářet nové věci, ale na druhé straně se vrací doba, kdy se lidé musí v důchodu o sebe postarat. Stát jim vyplatí určitý podíl ze mzdy, kterou pobírali v mladém věku, ale nebude to tolik, aby se z těchto peněz uživil. Proto stát chce, aby lidé spořili. Vytváří reformy, kde se snaží najít nejlepší řešení.

Na trhu se objevují produkty, prostřednictvím kterých může občan spořit. V této práci jsou vybrány dva produkty a to stavební spoření a penzijní připojištění, protože jsou velmi známé a hlavně jsou podporovány státem. Dříve stát tyto produkty podporoval více. Proto je nutné si položit otázku, jestli se tyto produkty ještě vyplatí uzavírat? Jaký z nich je lepší? A pro koho jsou určeny, jestli pro staré či mladé lidi?.

Bakalářská práce se nejdříve zabývá společnostmi, které tyto produkty poskytují, co musí splnit, aby mohly zřizovat nabídku produktů. Dále se věnuje rozboru každého

produktu, tak aby se mohly vzájemně porovnat. Další kapitola je reforma důchodového systému v ČR, kde se začíná od její historie až po současnost. Uvádí se zde také nové pilíře této reformy. V poslední řadě se produkty stavebního spoření a penzijního připojištění zhodnocují a porovnávají i na věkových kategoriích.

V práci byla použita odborná literatura, internetové zdroje a legislativa v oblasti penzijního připojištění, stavebního spoření a důchodového zabezpečení.

1 FINANČNÍ PRODUKTY SE STÁTNÍM PŘÍSPĚVKEM

Mezi finanční produkty, které jsou nabízeny na trhu, patří i ty, které stát podporuje. Jedná se o stavební spoření, penzijní připojištění, důchodové penzijní spoření s životní pojištěním.

Produkty se státním příspěvkem se těžko hodnotí z pohledu jejich výnosnosti, protože nikdy není jisté, zda se podmínky nezmění, jako to bylo v minulosti např. změny v dokládání a v ukončování smluv. Instituce, které nabízejí tyto služby, se sdružují v asociacích.

1.1 Česká bankovní asociace, AČSS a APF ČR

Česká bankovní asociace byla založena v roce 1990 s názvem Bankovní asociace. Od roku 1992 plní funkci jako dobrovolné sdružení právnických osob, podnikajících v oblasti peněžnictví a s ní souvisejících činností. Členství má dvě podoby:

- Členství je určeno bankám a pobočkám zahraničních bank s licenci od České národní banky.
- Přidružené členství je umožněno zejména reprezentacím zahraničních bank a pomocným organizacím se vztahem k bankovníctví.

Česká bankovní asociace sdružuje celkem 33 bank, zastupujících více než 99 % bankovního sektoru.¹

Asociace plní následující úkoly:

- Zastupuje a prosazuje cíle členů ve vztahu k Parlamentu, vládě, České národní bance a dalším právním subjektům.
- Představuje úlohu a cíle bankovníctví vůči veřejnosti a zahraničí.
- Spolupracuje na postupech v bankovníctví, podporuje harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie.

Stavební spořitelny v České republice se ještě sdružují v Asociaci stavebních spořitelen.

¹ Zdroj: ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE [online].©2012[cit.2012-12-03].Dostupné z: <https://www.czech-ba.cz/o-cba>

„Asociace českých stavebních spořitelén (AČSS) byla založena 29. června 2000. Hlavním motivem jejího vzniku byla především ochrana a podpora společných zájmů stavebních spořitelén působících na českém finančním trhu.

AČSS navázala na několikaletou neformální spolupráci jednotlivých členů v rámci pracovního grémia, jehož prostřednictvím se snažili prosazovat společné cíle a podporovat diskusi o problematice bydlení a jeho financování. Asociaci tvořilo od jejího založení všech šest stavebních spořitelén působících na českém trhu. V roce 2008 poklesl počet domácích stavebních spořitelén díky fúzi dvou z nich na pět. To se promítlo i do současného počtu členů.“²

Cílem Asociace českých stavebních spořitelén je připravovat odpovídající zázemí, principu stavebního spoření, upevňování důvěry občanů. Také ve funkčnosti, kontinuitě, spolehlivosti a výkonnosti sektoru stavebního spoření.

„Asociace klade důraz především na vytváření příznivých podmínek pro řešení bytových potřeb občanů. Prostřednictvím spolupráce spořitelén dociluje podpory a rozvoje produktu stavebního spoření a nabídky finančních instrumentů na českém trhu. Mimo to je velký důraz kladen na spolupráci s orgány státní správy, především v otázkách spojených s dalšími kroky vedoucími k rozvoji sektoru. AČSS udržuje kontakty s partnerskými organizacemi v Evropě a podílí se stejně jako všechny členské stavební spořitelny na činnosti Evropského sdružení stavebních spořitelén.“³

Asociace stavebních spořitelén spolupracuje i s organizacemi v Evropě. Všechny členské stavební spořitelny se nachází v Evropském sdružení stavebních spořitelén. Jedná se o spolek, ve kterém se zabývají úvěrovými institucemi a podporou bydlení. *„Spolupráce v rámci ESSS nabývá na významu zejména ve spojitosti se vstupem ČR do Evropské unie.“⁴* Sdružení zajišťuje následující účely:

- Prosazuje myšlenku vlastního bydlení.
- Prezentuje zájmy svých členů v Evropské unii.
- Předává informace o vývoji v evropské integraci a o činnosti orgánů

² ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH SPORĪTELEN [online].©2012[cit.2012-12-04].Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/acss/historie-acss>

³ (Tamtéž, <http://www.acss.cz/cz/acss/cile-acss>)

⁴ (Tamtéž, <http://www.acss.cz/cz/acss/mezinarodni-spoluprace/>)

Evropské unie.

- Stará se o výměnu informací a zkušeností mezi svými členy v oblasti financování bydlení a bytové politiky.

Další asociací, která byla založena, jako dobrovolné sdružení je Asociace penzijních fondů.

V roce 1994 byl přijat zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění, který byl od této doby několikrát novelizován. Novela z roku 1999 (č.170/1999 Sb.) měla především motivovat občany k tomu, aby si spořili více peněz než do současnosti. Penzijní fondy stanovují podle platné legislativy podmínky penzijního připojištění v tzv. penzijních plánech, které se mění. Penzijní fondy založily v roce 1996 Asociaci penzijních fondů ČR (APF ČR) jako dobrovolné zájmové sdružení právnických osob. (viz Příloha A)

„Základní poslání APF ČR je následující:

- *koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy svých členů,*
- *propagovat myšlenku penzijního připojištění,*
- *připomínkovat legislativní návrhy a jiná opatření, která se týkají oblasti penzijního připojištění a jiných zájmů penzijních fondů a iniciovat jejich změny,*
- *působit jako poradenské a informační centrum,*
- *podporovat a organizovat vzdělávací a vědeckou činnost,*
- *reprezentovat společné zájmy svých členů vůči zahraničí, navazovat a rozvíjet styky s obdobnými institucemi v zahraničí a participovat na procesu přibližování podmínek penzijního připojištění ČR standardům Evropské unie,*
- *dbát na dodržování etiky vztahů mezi členy APF ČR a účastníky penzijního připojištění,*
- *působit k odstraňování rozporů mezi členy APF ČR, organizovat odbornou, právní a věcnou součinnost při řešení procesů slučování,*

*splývání a zániku penzijních fondů s cílem eliminovat případné negativní důsledky pro image penzijního připojištění a jeho účastníky.*⁵

Asociace penzijních fondů má od 1. ledna 2013 jedenáct členů. Jsou to všechno společnosti, které mají licenci na poskytování např. důchodového spoření, doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění, které budou provozovat činnost od 1. ledna 2013. (viz Příloha B)

⁵ ASOCIACE PENZIJNÍCH FONDŮ ČR[online].©2013[cit.2013-01-06]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/o-nas/zakladni-udaje-apf-cr/>

2 STAVEBNÍ SPOŘENÍ

2.1 Historie stavebního spoření

Historie stavebního spoření se datuje ke konci 18. století v Anglii. Nejstarší stavební spořitelnou je Building Society, která byla založena v roce 1775 v Birminghamu. Zde se neposkytovaly ještě státní příspěvky na stavební spoření. Sřadatelé vkládali každý měsíc stanovenou měsíční částku a formou losování se vybíral sřadatel, který si mohl za to postavit dům. Koncem 30. let se losování nahradilo koeficientem potřeby. Největší rozvoj stavebního spoření byl zaznamenán v Německu po první světové válce. Po druhé světové válce se počet sřadatelů výrazně zvýšil z řádu původních stovek tisíc na dvanáct milionů. Další zemí, kde se stává stavební spoření dodnes masovou záležitostí, je Rakousko. Populární je např. i v Chorvatsku, Slovensku a dalších státech postkomunistické části Evropy. Začíná se rozvíjet i v Číně.⁶

U stavebního spoření se jedná o princip sdružování prostředků vybranými institucemi, kde účastníci ukládají finanční prostředky na určitou dobu, a tím vzniká velký objem volného kapitálu. Stavební spoření v České republice bylo prvním produktem, který začal stát podporovat. Stavební spořitelny byly založeny zákonem č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře, ve znění pozdějších předpisů. V České republice je registrováno k 31. 12. 2012 pět stavebních spořitel. (viz Příloha C) Současné stavební spořitelny jsou bankovními institucemi, které se zaměřují na konkrétní produkty. Jejich činnost je podrobena dohledu České národní banky a patří do skupiny České bankovní asociace.

Česká republika se v roce 2011 v Evropě umístila na třetím místě, v počtu uzavřených smluv stavebního spoření po Německu a Rakousku. Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice ke dni 30. 6. 2012. (viz Příloha D)

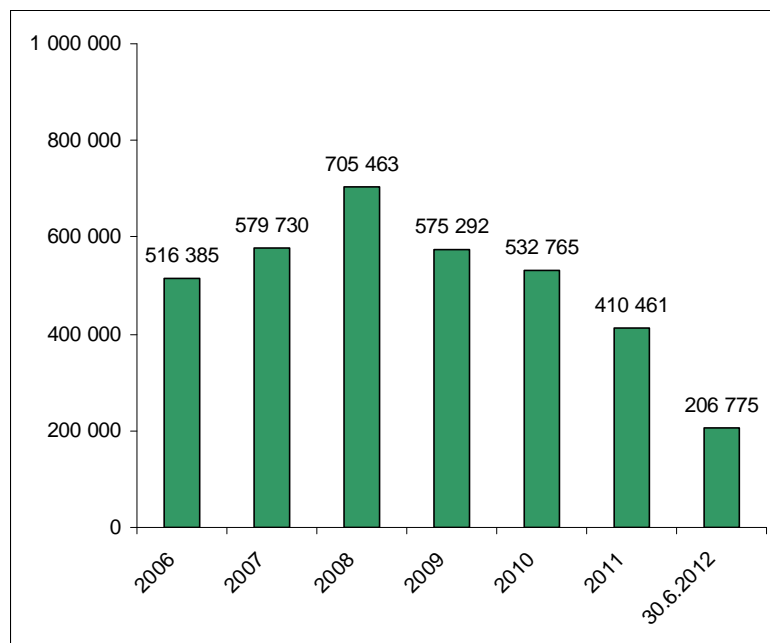
Ministerstvo financí v 1. pololetí roku 2012 eviduje cca 207 000 kusů nových smluv stavebního spoření s celkovou hodnotou cílové částky 65 mld. Kč. Průměrná cílová částka je cca 311 000 Kč. Porovnání s údaji za 1. pololetí roku 2011 dosáhl počet nově uzavřených smluv 185 000 Kč s průměrnou cílovou částkou 316 000 Kč. Z toho

⁶ Zdroj: DVOŘÁKOVÁ, Z. a L. SMRČKA. *Finanční vzdělávání pro střední školy*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 249. ISBN 978-80-7400-008-9.

vyplývá, že bylo za 1. pololetí roku 2012 uzavřeno o cca 22 000 kusů smluv více. Cílová částka poklesla průměrně o 2 000 Kč.⁷

Celkový počet smluv ve fázi spoření k 30. 6. 2012 činil 4,4 mil. smluv, což znamená, že je o cca 147 000 smluv méně, než byl stav k 31. prosinci 2011. Poskytnutá státní podpora byla vyplacena v celkové výši 5,126 mld. Kč. Pro porovnání za 1. pololetí roku 2011 byla vyplacena státní podpora ve výši 10,493 mld. Kč, tedy o 5,367 mld. Kč více než za sledované období. Pokles byl zapříčiněn zejména změnou zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření. Státní podpora byla s účinností od 1. ledna 2011 snížena. V následujícím grafu číslo 1 je uveden počet nově uzavřených smluv v letech, kde je pokles zapříčiněn také v důsledku státního zásahu.

Graf 1: Počet nově uzavřených smluv

Zdroj: Asociace stavebních spořitelů, online, cit. 2012-12-12

2.2 Bezpečnost stavebního spoření

Jedním z nejvýznamnějších atributů stavebního spoření je jeho vysoká bezpečnost. Stavební spoření mohou provozovat pouze specializované banky na základě zvláštního oprávnění, které vystavuje Česká národní banka. Případné rozšíření poskytovatelů stavebního spoření neovlivní bezpečnost vkladů, protože stavební spořitelny

⁷ Zdroj: MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2012[cit.2012-12-05].Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_ukazatele_vyvoje_st_sporeni_72144.html

i univerzální banky podléhají dohledu České národní banky. Vklady a úroky jsou pro případ úpadku kryty Fondem pojištění vkladů až do výše „100 000 eur pro jednu oprávněnou osobu u jedné banky, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie nestanoví jinak. Ekvivalent limitu v českých korunách se přepočte podle kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou k rozhodnému dni.“⁸

Stavební spoření se stalo velmi populární. Česká republika patří mezi země, které uzavřely nejvíce smluv na obyvatele. Stabilita a legislativní podpora mu napomáhá k úspěšnému prodeji.

Rozdíly mezi stavebními spořitelny jsou uvedeny k 31. prosinci 2012. (viz Příloha E) Byly zde porovnány poplatky za uzavření smlouvy stavebního spoření, vedení účtu, za výpis, změnu tarifu a ukončení smlouvy před uplynutím vázací doby a po uplynutí vázací doby.

2.3 Produkt stavebního spoření

Zákon č. 96/1993 Sb. definuje stavební spoření takto: „*Stavební spoření je účelové spoření spočívající:*

- a) *v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření,*
- b) *v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření,*
- c) *v poskytování příspěvku fyzickým osobám (dále jen „státní podpora“) účastníkům stavebního spoření.“⁹*

Účastníkem stavebního spoření může být fyzická nebo právnická osoba. Provozovatelem je stavební spořitelna. Stavební spoření má zjednodušený základní princip. (viz Příloha F) Úspěšnost stavebního spoření spočívá zejména v poskytování státní podpory.

2.3.1 Státní podpora

„*Státní podporu může získat:*

- *občan České republiky,*

⁸ § 41e zákona č. 21/1992 ze dne 1. února 1992, o bankách.

⁹ § 1 zákona č. 96/1993 ze dne 5. listopadu 2003, o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření.

- *občan Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k pobytu na území České republiky a přiděleno rodné číslo příslušným orgánem České republiky,*
- *fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky a rodným číslem přiděleným příslušným orgánem České republiky.*¹⁰

V minulosti se podmínky výplaty státní podpory lišily. Smlouvy uzavřené do 31. prosince 2003 musely splnit podmínku, která omezovala disponovat s vklady po dobu pěti let. Smlouvy uzavřené po 1. lednu 2004 mají podmínku šesti let.

Výše státní podpory nebyla vždy ve stejné výši

U smluv uzavřených do 31. prosince 2003 činila státní podpora 25 % z ročně uspořené částky maximálně z 18 000 Kč.

U smluv uzavřených od 1. ledna 2004 činila státní podpora 15 % z ročně uspořené částky maximálně z 20 000 Kč.

U smluv uzavřených od 1. ledna 2011 činí státní podpora 10 % z ročně uspořené částky maximálně 20 000 Kč. Státní podpora ve výši 10 % se sjednotila u všech smluv bez ohledu na datum účinnosti smlouvy.

Následující tabulky znázorňují přehled maximálního zhodnocení vkladu a různou výši státní podpory. Z tabulek je patrné, že stavební spoření bylo nastaveno velmi dobře.

Tabulka 1: Státní podpora 25%

DOBA SPOŘENÍ	MĚSÍČNÍ VKLAD KLIENTA	VKLADY KLIENTA CELKEM	ZHODNOCENÍ VKLADŮ (2 % p.a.)	ÚSPORY CELKEM (vklad + státní dotace 25% max. 4 500 Kč/rok + nezdaněné úroky - úhrady)
5 let	500 Kč	36 000 Kč	12 350 Kč	48 350 Kč
	1 000 Kč	72 000 Kč	26 656 Kč	98 656 Kč
	1 500 Kč	108 000 Kč	40 961 Kč	148 961 Kč
	1 700 Kč	122 400 Kč	45 729 Kč	165 729 Kč

Zdroj: Interní sdělení Wüstenrot - stavení spořitelna a.s.

¹⁰§ 4 zákona č. 96/1993 ze dne 5. listopadu 2003, o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření.

Tabulka 2: Státní podpora 15%

DOBA SPOŘENÍ	MĚSÍČNÍ VKLAD KLIENTA	VKLADY KLIENTA CELKEM	ZHODNOCENÍ VKLADŮ (2 % p.a.)	ÚSPORY CELKEM (vklad + státní dotace 15% max. 3 000 Kč/rok + nezdaněné úroky - úhrady)
6 let	500 Kč	36 000 Kč	8 400 Kč	44 400 Kč
	1 000 Kč	72 000 Kč	16 800 Kč	88 800 Kč
	1 500 Kč	108 000 Kč	25 050 Kč	133 050 Kč
	1 700 Kč	122 400 Kč	26 750 Kč	149 150 Kč

Zdroj: Interní sdělení Wüstenrot - stavení spořitelna a.s.

Tabulka 3: Státní podpora 10%

DOBA SPOŘENÍ	MĚSÍČNÍ VKLAD KLIENTA	VKLADY KLIENTA CELKEM	ZHODNOCENÍ VKLADŮ (2 % p.a.)	ÚSPORY CELKEM (vklad + státní dotace 10% max. 2 000 Kč/rok + nezdaněné úroky - úhrady)
6 let	500 Kč	36 000 Kč	3 802 Kč	39 802 Kč
	1 000 Kč	72 000 Kč	10 081 Kč	82 081 Kč
	1 500 Kč	108 000 Kč	16 360 Kč	124 360 Kč
	1 700 Kč	122 400 Kč	18 820 Kč	141 220 Kč

Zdroj: Interní sdělení Wüstenrot - stavení spořitelna a.s.

Od roku 2014 se zavádí pro všechny účastníky povinnost prokázat účelové použití státní podpory nebo možnost využití převodu na doplňkové penzijní spoření.

Další podpora od státu na stavební spoření je nepřímá a poskytuje se prostřednictvím úlev, které se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.¹¹

2.3.2 Smlouva o stavebním spoření

Zákon č. 96/1993 Sb. definuje smlouvu o stavebním spoření takto: „Osoba, která uzavře se stavební spořitelnou písemnou smlouvu podle občanského zákoníku o stavebním spoření (dále jen "smlouva"), se stává účastníkem. Účastník se ve smlouvě zejména zaváže ukládat u stavební spořitelny vklady ve smluvené výši. Smlouva účastníka, pokud je jím fyzická osoba, musí obsahovat jeho prohlášení, zda v rámci této smlouvy žádá o přiznání státní podpory. Toto prohlášení může účastník v průběhu kalendářního roku

¹¹Zdroj: § 15 odst. 3, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

jedenkrát změnit. Součástí smlouvy jsou všeobecné obchodní podmínky stavebního spoření (dále jen "všeobecné obchodní podmínky").¹²

Stavební spoření se uzavírá sepsáním smlouvy o stavebním spoření, v rámci které se účastník stavebního spoření zaváže ukládat u stavební spořitelny pravidelné i nepravidelné vklady ve smluvené výši. Současně získává možnost k poskytnutí úvěru ze stavebního spoření za účelem financování bytových potřeb. Doba trvání smlouvy se dělí na fázi spoření a fázi úvěru (viz Příloha G):

- **Fáze spořicí** – vkladatel ukládá většinou pravidelné vklady na účet stavebního spoření a stát mu k tomu poskytuje státní dotaci a stavební spořitelna sjednanou úrokovou sazbu z vkladu. Připsané úroky od 1. ledna 2011 jsou zdaněny 15% podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.
- **Fáze úvěrová** – vkladatel má právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření na financování bytových potřeb po splnění podmínek stavební spořitelny a zákona o stavebním spoření.

Při podpisu smlouvy o stavebním spoření je nutné, aby byly uvedeny následující povinné údaje:

- Jméno a příjmení účastníka stavebního spoření. V případě, že se jedná o nezletilého, musí se vyplnit i údaje o zákonném zástupci.
- Rodné číslo, místo narození, stát, státní občanství a adresa trvalého bydliště popřípadě korespondenční adresa.
- Podmínky smlouvy, způsob zasílání ročního výpisu, stanovená cílová částka, tarifní varianta, úroková sazba z úspor/úvěru, údaj o nároku na státní podporu, úhrada za uzavření smlouvy.
- Další údaje – datum podpisu smlouvy/návrhu smlouvy, podpis účastníka, identifikační údaje dle novely zákona č. 61/1996 Sb., jako opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti (číslo, datum a místo vydání občanského průkazu).

¹² § 5 zákona č. 96/1993 ze dne 5. listopadu 2003, o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření.

Smlouvu stavebního spoření podepíše účastník a zástupce stavební spořitelny. Součástí smlouvy jsou všeobecné obchodní podmínky stavebního spoření, pokyny k poukázání platby a sazebník poplatků/úhrad za poskytované služby. Z výše uvedených informací vyplývá, že smlouvu stavebního spoření může mít každý občan České republiky bez ohledu na dosažený věk. Produkt může uzavřít i rodič svému potomkovi.

Stavební spoření je založeno na principu, který spočívá v tom, že se klienti podílí na tvorbě peněžní zásoby, které lze použít na poskytování úrokově zvýhodněných úvěrů např. na pořízení bytu, rodinného domu, pozemku, rekonstrukci, výstavbu, změnu nebytových prostor na byt, úhradu členského podílu v bytovém družstvu a vypořádání dědictví.

Každý klient spoří určitou dobu (ze zákona minimálně 24 měsíců) a po splnění stanovených podmínek může získat úvěr ze stavebního spoření. Pokud mají stavební spořitelny dostatek finančních zdrojů, mohou poskytovat klientům dříve tzv. překlenovací úvěry, které slouží k financování bytových potřeb do doby, než klient získá nárok na úvěr ze stavebního spoření.¹³ Tato forma financování bytových potřeb je mezi klienty stále více oblíbená a využívaná z důvodu, že do určité výše stavební spořitelna nabízí úvěr bez zajištění nemovitosti. Možnost využití překlenovacího úvěru zvyšuje flexibilitu stavebního spoření.

Významnou a nezastupitelnou roli v uzavřeném systému stavebního spoření mají klienti, kteří nepotřebují řešit své bytové potřeby, ale využívají tento produkt jako výhodný způsob zhodnocení jejich úspor.

Státní podpora, poskytovaná všem klientům, je v systému stavebního spoření aplikována ze dvou důvodů, pro klienty, kteří řeší prostřednictvím stavebního spoření své bytové potřeby na přesně vymezené účely nebo mají motivaci ke spoření. Ze základních ukazatelů vývoje stavebního spoření v České republice (viz Příloha D), lze odvodit, že je vysoké procento spořících klientů, kteří si žádají o překlenovací úvěry a využívají státní podporu na řešení bytových potřeb.

Při uzavírání smlouvy o stavebním spoření se setkáváme se základními pojmy.

¹³ Zdroj: LUKÁŠ, V. a P. KIELAR. *Stavební spoření a stavební spořitelny*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-808-6929-309.

2.4 Základní pojmy

Cílová částka – je částka, na kterou se sjednává smlouva o stavebním spoření, vyjadřuje budoucí potřebu finančních prostředků pro realizaci bytových potřeb. Cílovou částku si účastník stanoví podle svých cílů a možností. Stavební spořitelny ve svých všeobecných obchodních podmínkách určují minimální cílovou částku. Cílová částka je rovna součtu vkladů, státní podpory, úvěru ze stavebního spoření a úroků z vkladů. Zvýšení i snížení cílové částky v průběhu spoření je možné.

Tarifní varianta – účastník stavebního spoření má možnost výběru z tarifních variant, které se odlišují poměrem minimální úspory, typem úvěru a koeficientem ohodnocovacího čísla.

Státní podpora – přísluší pouze fyzickým osobám, které splní podmínky dané zákonem. Státní podpora se připisuje na účet stavebního spoření formou ročních záloh. Státní podporu je možné žádat u více smluv, u jedné nebo více stavebních spořitelen, ale zálohy jsou poukazovány na všechny smlouvy účastníka v pořadí od dříve uzavřené smlouvy, bez ohledu na skutečnost, zda jde o smlouvu vlastní nebo zděděnou. Částka přesahující 20 000 Kč v jednom roce může být převedena z hlediska nároku na státní podporu do následujícího roku. Při ukončení smlouvy před uplynutím vázací doby, dojde ke ztrátě státní podpory. Z pohledu podmínek pro získání státní podpory rozdělujeme smlouvy uzavřené do 31. prosince 2003, kde byla stanovena minimální doba spoření pro získání nároku na výplatu 5 let. Smlouvy uzavřené od 1. ledna 2004 mají minimální dobu spoření 6 let.

Předpokládaný měsíční vklad – je částka, kterou se účastník zavazuje pravidelně ukládat na svůj účet stavebního spoření. Vklad může být pravidelný, nepravidelný i mimořádný.

Úhrada za uzavření smlouvy – každá stavební spořitelna účtuje poplatek a určuje dobu úhrady dle svého sazebníku. Stavební spořitelny, aby zvýšily počty klientů, připravují různé akce, kde je možnost uzavření smlouvy např. s polovičním poplatkem nebo i bez poplatku.

Roční výpis z účtu – výpis je klientům zasílán jednou ročně. Za vedení účtu si stavební spořitelna účtuje poplatek dle aktuálního sazebníku za každý kalendářní rok. Účastník

stavebního spoření může kdykoli požádat o mimořádný výpis z účtu. Roční výpisy mohou být zasílány i elektronicky a ty jsou zdarma.

Hodnotící číslo – představuje jednu z podmínek pro poskytnutí úvěru ze stavebního spoření, která je vyjádřena číselně a jejíž bližší parametry výpočtu si každá stavební spořitelna samostatně určuje ve svých všeobecných obchodních podmínkách.

Přidělení cílové částky – se rozumí vyčlenění prostředků z fondu stavebního spoření a poskytnutí úvěru ze stavebního spoření.

Překlenovací úvěr („meziúvěr“) – stavební spořitelny poskytují úvěry těm účastníkům, kteří dosud nemají nárok na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření. Na překlenovací úvěr není právní nárok. Poskytuje se až do výše sjednané cílové částky po splnění stanovených podmínek. Úvěr musí splňovat financování bytových potřeb a lze čerpat jednorázově i postupně. Úroková sazba je dána aktuálním sazebníkem.

Úvěr ze stavebního spoření – po přidělení cílové částky má účastník nárok na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření za předpokladu zajištění návratnosti finančních prostředků ze strany klienta. Úvěr smí být stavební spořitelnou udělen a účastníkem použit na financování bytových potřeb. Úroková sazba je určena již při uzavírání smlouvy o stavebním spoření.

Anuitní splácení - měsíční úhrada úvěru zahrnující úrok a jistinu.

Všeobecné obchodní podmínky – stanovují podmínky, za kterých je smlouva uzavřena a evidována. Schvaluje je Ministerstvo financí České republiky a klientovi jsou předávány společně se smlouvou stavebního spoření.

Dalším produktem, kde lze využít státního příspěvku a výhodně si zhodnocovat své finanční prostředky, je penzijní připojištění.

3 PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

3.1 Historie penzijního připojištění

Od počátku 20. století státy západní Evropy začaly přijímat zákony, které upravují organizaci společností pověřených správou sociálního zabezpečení pro většinu obyvatel, kde se snaží o tzv. první vytvoření důchodu. Koncem čtyřicátých let vznikají nové projekty, které mají zaručit, aby se důstojný příjem v důchodovém věku stal základním sociálním a ekonomickým právem každého občana (např. „Bismarck“ v Německu nebo „Beveridge“ ve Velké Británii).

„Během padesátých a šedesátých let se v řadě zemí (např. v Dánsku, Německu, Nizozemí, Velké Británii) otevřel silný trh často s významnou úlohou soukromého sektoru sloužící k zajištění doplňkových důchodů v rámci druhé a třetího pilíře pojistné ochrany občanů.“¹⁴

Tedy řečeno, v těchto letech se objevuje poprvé myšlenka, která poukazuje na dnešní podobu penzijního připojištění.

V jižní Evropě se uplatnil odlišný vzor, který zaručoval vysokou úroveň příjmů a pro soukromé financování důchodů svěřil jen vymezenou úlohu. V osmdesátých letech přivedla reforma sociálního zabezpečení do těchto zemí zavádění soukromého důchodového pojištění, protože docházelo ke stupňování peněžních výdajů na sociální zabezpečení. Z tohoto důvodu si pak jižní země zavedly soukromé důchodové pojištění. Současný vývoj ve všech evropských zemích má rostoucí výdaje na sociálním zabezpečení. *„Všechny vlády zavedly dobrovolné penzijní připojištění. Všechny vlády chtěly a chtějí reformovat starobní důchody s ohledem na nepříznivý demografický vývoj. Stárnutím obyvatelstva se současné soustavy stanou finančně neudržitelnými.“¹⁵*

V České republice začal vznikat důchodový systém v devadesátých letech minulého století. V roce 1994 se zavedl v České republice systém penzijního připojištění se státním příspěvkem jako pomocná alternativa pro obyvatele důchodového věku.

¹⁴CIPRA, T. *Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství HZ, 1996. s. 153. ISBN 80-86009-04-1.

¹⁵MUNKOVÁ, G. *Sociální politika v evropských zemích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004, s. 172. ISBN 80-246-0780-8.

„Účelem tohoto pojištění je zajistit osobám v době jejich stáří doživotní finanční příjem jako doplněk ke starobnímu důchodu poskytovanému ze základního systému důchodového pojištění. Toto pojistné si neklade za cíl řešit všechny obtížné životní situace, avšak nevylučuje zmírnění dopadu těchto situací.“¹⁶ Penzijní připojištění vytvářejí tzv. penzijní fondy. V roce 1995 byla přijata novela zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, která nabyla účinnosti dnem 1. ledna 1996. Přijímaly i přijímají se další reformní kroky.

„Od roku 1996 je základní důchodové pojištění založeno na těchto principech:

- sociální solidarita,
- průběžné financování,
- při splnění stanovených podmínek je systém povinný pro všechny ekonomicky aktivní osoby (je umožněna i dobrovolná účast v systému),
- systém poskytuje náhradu příjmu v případě stáří (starobní důchod), invalidity (invalidní důchod) a úmrtí živitele (vdovský, vdovecký a sirotčí důchod),
- systém je dávkově definovaný – konstrukce výpočtu důchodu je dvousložková.“
- „systém je jednotný (s určitou odchylkou pro osoby samostatně výdělečně činné, která se týká způsobu stanovení vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení); to platí i pro cizince ze třetích zemí, kterým vzniknou stejné nároky ze základního důchodového pojištění jako ostatním pojištěncům, a to při splnění stejných podmínek,
- systém je dynamický (řada prvků konstrukce výpočtu důchodu se každoročně „automaticky“ upravuje s přihlédnutím k ekonomickému vývoji, a to včetně indexování vyměřovacích základů).“¹⁷

Penzijní připojištění v České republice má stejně příznivý ohlas mezi občany jako stavební spoření. Z přehledu vývoje penzijního připojištění vyplývá celkový počet aktivních smluv k 31. 12. 2012 ve výši cca 5 mil.. (viz Příloha H) V roce 2012 výrazně stoupl počet nově uzavřených smluv. Tento rok byl ze všech sledovaných období

¹⁶ ČERNÁ, J., D. TRINNEROVÁ a A. VACÍK. *Právo sociálního zabezpečení*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002. s. 46. ISBN 80-864-7307-4.

¹⁷ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online]. ©2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/617>

nejsilnější, protože se změnila legislativa od 1.1 2013, kde se přenáší riziko investování na občana.

V České republice se používají tři různé produkty na zajištění důchodu. Stát využívá penzijní složku sociálního zabezpečení, ale název je důchodové pojištění. Komerční pojišťovny mají produkt důchodové pojištění, ale jedná se úplně o jiný produkt, a proto je nutné dávat pozor, aby nedošlo k záměně. Další název je penzijní připojištění, které používají penzijní fondy.

3.2 Bezpečnost penzijního připojištění

System penzijního připojištění se řídí řadou ustanovení, která omezují podnikatelské aktivity penzijního fondu, jedná se např. o operace na kapitálovém trhu. Penzijní fond má zřízen depozitář tzn. banku, která spravuje penzijnímu fondu účty. Penzijní fond je povinen založit u svého depozitáře samostatné běžné účty nebo podúčty k běžnému účtu vždy:

- *„přijímání a vrácení příspěvků účastníků,*
- *poskytování a vrácení státních příspěvků,*
- *financování činnosti penzijního fondu,*
- *umístování a ukládání prostředků penzijního fondu.“¹⁸*

Banka může vykonávat svoji funkci depozitáře jak pro penzijní fond, tak pro právnické osoby. Změnu depozitáře musí schválit Ministerstvo financí ČR po dohodě s Komisí pro cenné papíry nebo je neplatná.

Pokud si penzijní fond založí běžný účet u jiné banky než u depozitáře, musí mu to oznámit, ale pouze za podmínky otevření ještě vkladového účtu. Zůstatky na běžném účtu musí převádět, buď na vkladový účet, nebo na účet běžný, který je veden u depozitáře. Zda se depozitář mění, může si ještě penzijní fond nechat otevřený samostatný běžný účet pro přijetí a vrácení příspěvků klientům u banky, se kterou smlouva zanikla na dobu šesti měsíců ode dne zániku smlouvy.

¹⁸ ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. 2.vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. s. 33. ISBN 80-247-0772-1.

Dozorčí rada depozitáře a statutární orgán nemůžou mít zastoupení více jak z jedné třetiny zaměstnanců daného penzijního fondu.

Zákon ukládá hospodařit s majetkem s odbornou péčí a s cílem dosáhnout zisku. Penzijní fond při splnění podmínek může účastníkovi nebo pozůstalému vyplatit dávky z penzijního připojištění. Jedná se o následující dávky:

„- penze, kterou se rozumí doživotní pravidelná výplata peněžní částky; u smluv o penzijním připojištění uzavřených před změnou penzijního plánu na základě novely zákona o penzijním připojištění provedené zákonem č. 170/1999 Sb. (jde o tzv. staré smlouvy) se penzí rozumí pravidelná výplata peněžní částky pro stanovenou dobu (tato doba může být stanovena počtem let pobírání penze nebo penze může být vyplácena doživotně),

- jednorázové vyrovnání,
- odbytné.¹⁹

Penzijní připojištění vyplácí penze:

- Starobní penze.
- Invalidní penze – pokud je přiznán plný invalidní důchod.
- Výsluhová penze – dosažení stanovené doby penzijním plánem.
- Pozůstalostní penze.
- Na dobu určitou – tento druh penze nabízely fondy u smluv uzavřených před rokem 2000.

Penzijní fondy musí mít zpracované statuty a penzijní plány.

„Statut musí obsahovat:

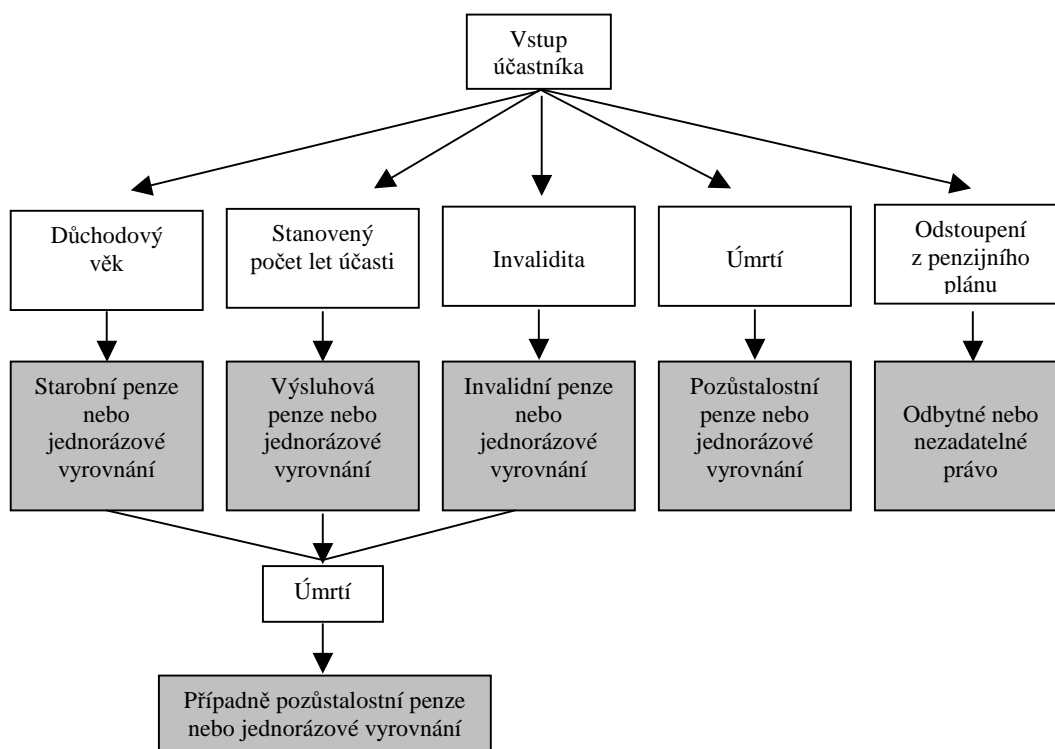
- a) rozsah činnosti penzijního fondu podle § 12 odst. 1 a § 32,*
- b) zaměření a cíle investiční politiky penzijního fondu, zejména druhy majetkových hodnot, které budou pořizovány z peněžních prostředků penzijního fondu,*
- c) zásady hospodaření penzijního fondu,*
- d) způsob použití zisku,*
- e) obchodní firmu a sídlo depozitáře,*

¹⁹ PŘIB, J. *Důchodové pojištění a související problematika*. 1.vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 88. ISBN 80-735-7022-X.

f) způsob zveřejňování zpráv o hospodaření s majetkem penzijního fondu
a změnách statutu a informaci o tom, kde lze tyto zprávy obdržet.“²⁰

Penzijní společnost by měla svůj penzijní plán umístit na takové místo, kde by byl pro každého občana přístupný. Podle platné právní úpravy je zavedeno, že penzijní plán tedy dokument musí být, již přidán ke smlouvě o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Zákon stanovuje, že penzijní společnosti mají v povinnosti informovat písemně svého klienta o změně penzijního plánu např. nároků a dávek. Další možnosti, které penzijní plán umožňuje, znázorňuje obrázek číslo 1 - schéma dávek penzijního pojištění.

Obrázek 1: Schéma dávek v penzijním pojištění

Zdroj: CIPRA, T. *Pojistná matematika: Teorie a praxe*. 1.vyd. Praha: Ekopress, 1999. s. 286

ISBN 80-861-1917-3.

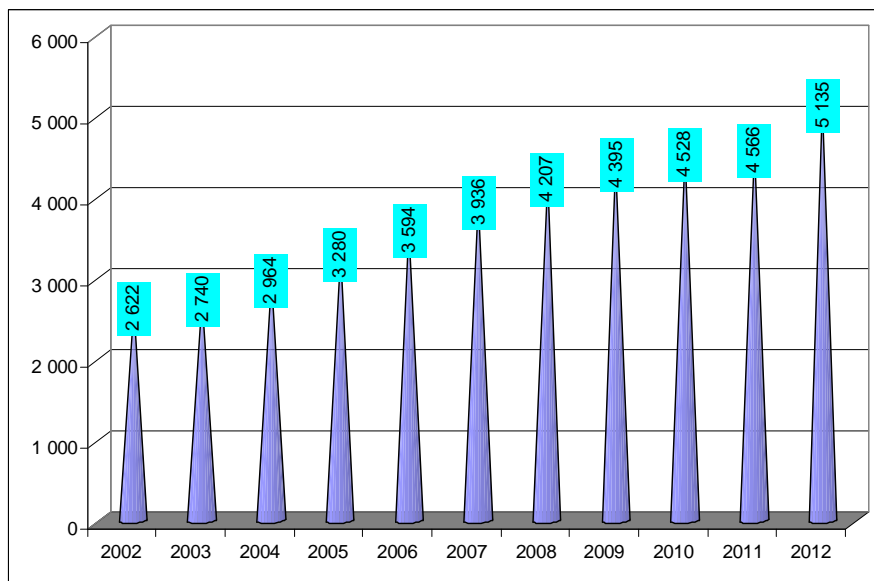
²⁰§ 10 zákona č. 42/1994 ze dne 21. března 1994, o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.

3.3 Produkt penzijního připojištění

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením „*upravuje penzijní připojištění se státním příspěvkem (dále jen „penzijní připojištění“) u penzijních fondů, činnost penzijních fondů a státní dozor nad penzijním připojištěním a změny některých zákonů souvisejících se zavedením penzijního připojištění.*“²¹

Účastníkem penzijního připojištění se státním příspěvkem může být pouze fyzická osoba starší 18 let s trvalým pobytem na území České republiky, která uzavře s penzijním fondem písemnou smlouvu o penzijním připojištění, nebo s bydlištěm na území jiného členského státu Evropské unie pokud je účastna důchodového pojištění nebo veřejného zdravotního pojištění v České republice. (viz Příloha H) Rok 2012 vykazuje nárůst počtu smluv, který byl ovlivněn změnou v rámci reformy důchodového systému od 1. ledna 2013. Níže uvedený graf číslo 2 znázorňuje vývoj počtu účastníků.

Graf 2: Vývoj počtu účastníků penzijního připojištění k 31. 12. 2012

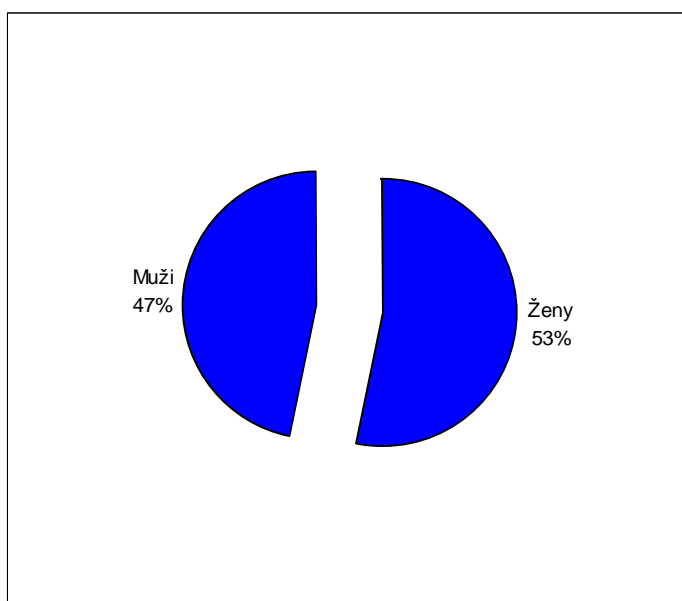
Zdroj: Asociace penzijních fondů ČR

Účastník penzijního připojištění nemá žádný majetkový podíl na fondu, ale uzavírá jen písemnou smlouvu o penzijním připojištění. Součástí smlouvy jsou penzijní plány.

²¹ § 1 zákona č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.

Jedná se o celkovou strukturu vztahu příspěvků - plateb a dávek - výplat, kde se klient a penzijní společnost domluví na konečném objemu dávky tzn. starobní penze účastníka. Penzijní společnost se zaváže, že klientovi v 60 letech bude vyplacena, buď jednorázově, nebo mu bude doživotně společnost vyplácet určitý obnos peněz s měsíčním intervalem. Důležité je, zda účastník je muž či žena, protože společnost musí zohlednit délku jejich dožití. Následující graf číslo 3 ukazuje poměr zastoupení mužů a žen v počtu smluv penzijního připojištění.

Graf 3: Podíl mužů a žen v penzijním připojištění k 31. 12. 2012

Zdroj: Asociace penzijních fondů ČR

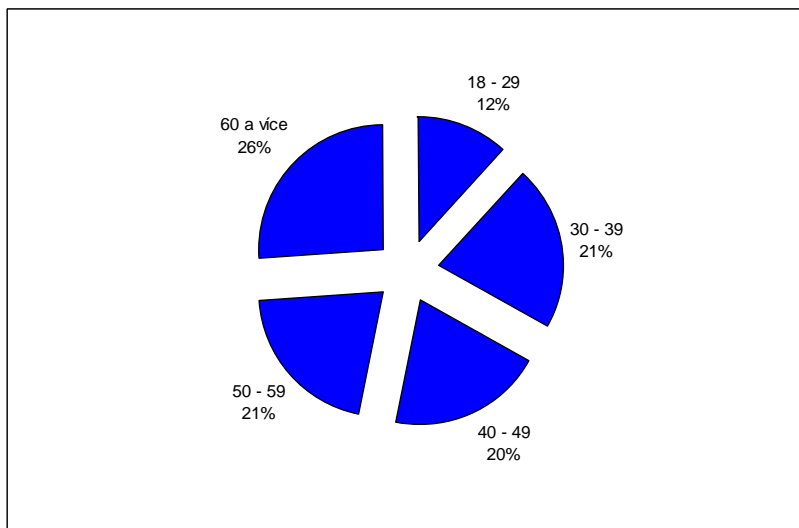
Jelikož ženy se dožívají vyššího věku jak muži, penzijní společnost si musí dobře propočítat cílovou dávku, výši měsíční platby a dobu let placení. Musí si udělat dostatečnou rezervu v případě, že klient zemře dříve a peníze by se musely vyplatit pozůstalým.

Penzijní plán definovaný dávkově se uplatňuje jen u invalidní penze, kde si společnost výši určuje sama. Invalidita se určuje mírou pravděpodobnosti lidské společnosti. Penzijní společnost si stanovuje výši invalidní penze, kterou zajišťuje klientovi po splnění daných kritérií. Jedná se o počet plateb, které se pravidelně vyplácí a to doživotně.

Penzijní připojištění

Jedná se o produkt, který se u občanů stává stále modernějším. Klienti mohou v průběhu jejich života spořit na období, kdy ztratí práci, nebudou moci vydělávat a nebo si budou chtít vylepšit finanční situaci ke skromnému důchodu, který dostanou od státu. Graf číslo 4 ukazuje v procentech zastoupení věkové struktury účastníků penzijního fondu k datu 31. 12. 2011. Penzijní připojištění je uspořádání finančních prostředků od klientů, státu, zaměstnavatele a třetích osob. Podle zákona penzijního připojištění fond nakládá se získanými penězi. V praxi, tyto finanční prostředky, mají podobu investiční činnosti. Toto působení je hlavně obchodování na veřejných trzích s cennými papíry a vyplácení dávek penzijního připojištění.

Graf 4 : Průměrná věková struktura účastníků k 31.12.2011

Zdroj: Asociace penzijních fondů ČR

Penzijní připojištění je vcelku uzavřený celek. Nejdříve přijdou od klienta peníze na účet penzijního fondu, kde na ně v dané lhůtě požádá o státní příspěvek ze státního rozpočtu. Na účet dále docházejí příspěvky třetích osob hlavně zaměstnavatelů. Všechny peníze, které došly, jsou důkladně investovány tak, aby byly v souladu s daným zákonem. „ *Penzijní fond je povinen rozdělit ve prospěch účastníků zpravidla 85 % zisku, na dividendy a tantiémy může použít nejvíce 10 % dosaženého*

zisku a nejméně 5 % zisku musí být vloženo do rezervního fondu.“²² Výtěžek se připisuje v poměru k výši klientova účtu. Konečná fáze je vyplacení peněz klientovi po dané době se všemi státními příspěvky, platbami třetích osob, připsanými výnosy a jeho vklady ve formě dávek.

Pojištěná doba

Tento termín ukazuje počet kalendářních měsíců, ve kterých byly na účet penzijního fondu připsány platby příspěvků od odesílatele – klienta. Každá platba musí být vyšší jak 100 Kč. Za jednu uhrazenou měsíční platbu je pojištěný jeden měsíc. To platí, i když je předplaceno např. na jeden rok nebo na celou dobu pojištění, kterou si určí klient. Dříve se nabízela účastníkům pojištěná doba kratší než 36 měsíců a s dovršeným věkem 50 let. Dnes platí, že klient musí mít minimálně 60 měsíců pojištěné doby a končí ve věku 60 let. I přes prodloužení této doby si člověk nenaspoří dostatečnou částku na doživotní penzi.

V případě, že účastník nebude platit dané příspěvky, zastaví se mu pojištěná doba. Pokud klient po odkladu příspěvků vše doplatí, do pojištěné doby se započte, ale zda přeruší své placení a nedoplatí zbytek příspěvků, bohužel se do pojištěné doby nezapočítá.²³

Přerušování penzijního připojištění

Účastník se může dobrovolně rozhodnout, zda si penzijní připojištění uzavře a má nárok ho vždy přerušit tzv. konzervovat. Přerušování nastává dnem, který uvede v oznámení, které zasílá do penzijního fondu. Avšak nejprve prvního dne dalšího kalendářního měsíce po obdržení písemného oznámení penzijnímu fondu. Penzijní připojištění může klient přerušit jen tehdy, pokud platil příspěvky po dobu minimálně 36 kalendářních měsíců. Další přerušování je možné u téhož penzijního fondu po uplynutí doby minimálně 12 kalendářních měsíců po zaplacení příspěvků. Pokud účastník přeruší penzijní připojištění, má nárok po dobu přerušování na podíl výnosů penzijního fondu. Své finanční prostředky lze zakonzervovat u jednoho fondu, kde klient nebude krácen

²² KREBS, V., J. DURDISOVÁ, O. POLÁKOVÁ a J. ŽIŽKOVÁ. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha: Codex, 1997, s. 188. ISBN 80-859-6333-7.

²³ Zdroj: ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. s. 57-58. ISBN 80-247-0772-1.

na výnosech a u druhého fondu je možnost si uzavřít další novou smlouvu. Účastník vždy dostává státní příspěvek na smlouvu, která není přerušena.

Příspěvek účastníka

Účastník má povinnost hradit příspěvek. V průběhu spoření si může příspěvek změnit na základě žádosti. Účastník si může uplatňovat daňovou úlevu z penzijního připojištění každý rok. Zda bude za klienta příspěvek odvádět zaměstnavatel včetně příspěvku poskytovaného zaměstnavatelem, musí se tato skutečnost písemně oznámit penzijnímu fondu. Klient může mít vedeno jen jedno penzijní připojištění.

Penzijní připojištění ukončené výpovědí

Pokud klient žádá o výpověď penzijního připojištění, musí zaslat do fondu výpověď pouze písemně s úředně ověřeným podpisem a výpovědní lhůta se řídí daným penzijním plánem.

Penzijní fond může účastníkovi vypovědět penzijní připojištění na základě toho, že účastník nezaplatil příspěvky více jak šest kalendářních měsíců a více, nesplnil podmínky podle penzijního plánu, či byl účastník méně jak jeden měsíc na riziko výpovědi od penzijního fondu písemně upozorněn. Pokud klient při uzavírání smlouvy uvedl nepravdivé informace, bude mu smlouva vypovězena.²⁴

Zánik penzijního připojištění

„Penzijní připojištění lze ukončit také zánikem. Možností, kdy a jak penzijní připojištění účastníka zaniká, je více:

- *výplatou poslední penze (přichází v úvahu u smluv na dobu určitou);*
- *výplatou jednorázového vyrovnání místo poslední penze;*
- *výplatou odbytného při zániku penzijního fondu (pokud nedošlo k převzetí povinností zanikajícího penzijního fondu jiným penzijním fondem);*
- *datem, na kterém se účastník a penzijní fond písemně dohodli;*
- *datem, ke kterému bylo penzijní připojištění vypovězeno;*
- *ukončením trvalého pobytu účastníka na území České republiky;*
- *ztrátou bydliště na území členského státu Evropské unie nebo ukončením*

²⁴ § 18 zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.

účasti na důchodovém pojištění nebo veřejném zdravotním pojištění v ČR;

- *úmrtím účastníka (srv. § 19).²⁵ Zákon č. 42/1994 Sb..*

3.4 Státní příspěvek

Penzijní fond musí nejprve požádat stát o příspěvek ze státního rozpočtu na každý měsíc pojištěné doby, který připadá na každého klienta za podmínky, že včas zaplatil za daný měsíc.

Se státním příspěvkem jsou spojeny dvě zásady. První zásada uplatňuje, čím je vyšší příspěvek, tím je vyšší i státní příspěvek. Při příspěvku klienta 1000 Kč je maximální měsíční státní příspěvek ve výši 230 Kč. Výše příspěvků nebyla vždy stejná a to nám znázorňuje tabulka 4 až 6. Z následujících tabulek je patrné, že stát podporuje a podporoval penzijní připojištění, ale požaduje, aby se účastník podílel čím dál více vyšším vlastním vkladem.

Tabulka 4: Státní příspěvek do roku 2000

STÁTNÍ PŘÍSPĚVEK DO ROKU 2000
(podle původního zákona č. 42/1994 Sb.)

PŘÍSPĚVEK ÚČASTNÍKA (měsíčně, v Kč)	VÝŠĚ STÁTNÍHO PŘÍSPĚVKU (měsíčně)
100 - 199	40 Kč + 32 % z částky nad 100 Kč
200 - 299	72 Kč + 24 % z částky nad 200 Kč
300 - 399	96 Kč + 16 % z částky nad 300 Kč
400 - 499	112 Kč + 8 % z částky nad 400 Kč
500 a více	120 Kč

Zdroj: Interní sdělení PF České spořitelny, a.s.

²⁵ ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. s. 57-58. ISBN 80-247-0772-1.

Tabulka 5: Státní příspěvek do roku 2012

STÁTNÍ PŘÍSPĚVEK K PENZINÍMU PŘIPOJIŠTĚNÍ
PLATNÝ OD 1. 1. 2000
(po novele zákona č. 42/1994 Sb.)

PŘÍSPĚVEK ÚČASTNÍKA (měsíčně, v Kč)	VÝŠĚ STÁTNÍHO PŘÍSPĚVKU (měsíčně)
100 - 199	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 - 299	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 - 399	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 - 499	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

Zdroj: Interní sdělení PF České spořitelny, a.s.

Tabulka 6: Státní příspěvek od roku 2013

STÁTNÍ PŘÍSPĚVEK K PENZINÍMU SPOŘENÍ
PLATNÝ OD 1. 1. 2013
(po novele zákona č. 42/1994 Sb.)

PŘÍSPĚVEK ÚČASTNÍKA (měsíčně, v Kč)	VÝŠĚ STÁTNÍHO PŘÍSPĚVKU (měsíčně)
100 - 199	bez státního příspěvku
200 - 299	
300 - 399	90 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 - 499	
500 - 999	
1 000 a více	230 Kč

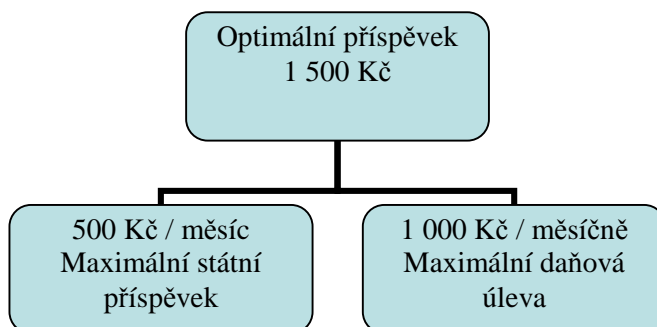
Zdroj: Interní sdělení PF České spořitelny, a.s.

Druhá zásada je pokud klient vloží vklad nad maximální výši doporučeného příspěvku, nedostává na něj žádný státní příspěvek.

Na příspěvek od zaměstnavatele se neposkytuje státní podpora. Jelikož si zaměstnavatel uplatňuje úlevy na daních. „Příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění poukázáný na účet jeho zaměstnance u penzijního fondu, maximálně však do výše 5 % vyměřovacího základu zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek

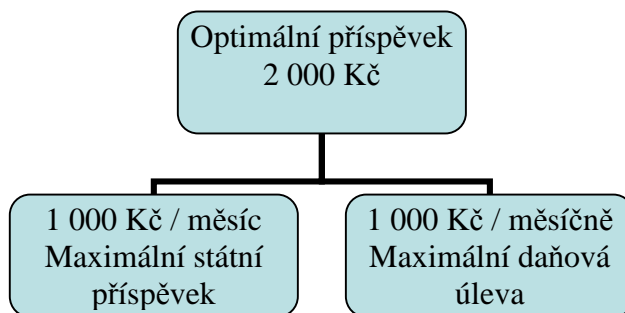
na státní politiku zaměstnanosti, je však osvobozen od daně z příjmů a zaměstnanec odvádí daň z příjmů tedy jen z té částky, která přesahuje uvedený limit.²⁶ Uvedené obrázky čísla 2 a 3 stručně informují o optimálním příspěvku, který se dělí na státní příspěvek a daňovou úlevu.

Obrázek 2: Optimální příspěvek do 31.12.2012

Zdroj: Vlastní šetření

Obrázek 3: Optimální příspěvek od 1.1.2013

Zdroj: Vlastní šetření

Pokud si klient příspěvek zasílá sám, je mu připsán jak státní příspěvek, tak si může také uplatnit daňové úlevy. Proto se rozlišuje pojem příspěvek účastníka či třetí osoby.

„Existují tři srozumitelné případy, kdy je objektivní důvod státní příspěvek nakonec účastníkovi nevyplatit, přestože byl původně na jeho účet připsován:

²⁶ PŘIB, J. *Důchodové pojištění a související problematika*. 1.vyd. Praha: ASPI, 2004, s. 90. ISBN 80-735-7022-X.

- *zaprvé tehdy, když účastník své připojištění ukončí dříve, než má stanoveno ve smlouvě. Pak dostane zpět – a to ještě při splnění podmínek na odbytné – své příspěvky a výnosy z nich;*
- *zadruhé tehdy, když zemře dříve, než mu začala být vyplácena penze či vyplaceno jednorázové vyrovnání;*
- *zatřetí v případě, že mu byly státní příspěvky připsány na účet nějakým omylem. S ohledem na preciznost systému kontroly poskytování státního příspěvku na ministerstvu financí (čtvrtletně odhalí chybu v průměru u každé desáté ověřené žádosti) se tato třetí varianta prakticky nevyskytuje.²⁷*

Dříve se státní příspěvky, které se neuplatňovaly na uspokojení nároků klientů, zasílaly na zvláštní rezervní účet. Dnes se tyto příspěvky vrací zpět a jsou přijímány jako příjem státního rozpočtu.

3.5 Smlouva o penzijním připojištění

Smlouva o penzijním připojištění se od 1. ledna 2013 nazývá smlouva o doplňkovém penzijním spoření se státním příspěvkem.

V případě, že klient má zájem o sjednání smlouvy, musí nejdříve předložit občanský průkaz a podrobit se identifikaci, která je shodná jako při sjednání stavebního spoření. Určuje se strategie spoření, kde si klient vybírá z konzervativního, vyváženého a dynamického fondu.

Konzervativní účastnický fond je vhodný pro klienty, kteří se nechtějí zajímat o informace na kapitálovém trhu a přitom by chtěli rozložit své investice mezi dluhopisový a peněžní trh. Tento fond je spíše pro klienty, kteří chtějí mít úročené finanční prostředky a mít minimální investiční potřebu jednoho roku. Cílem je poskytnout klientovi dlouhodobé zhodnocení jeho finančních prostředků, které jsou umístěny ve státních dluhopisech, na peněžním trhu a v ostatních cenných papírech, které jsou povoleny zákonem o doplňkovém penzijním spoření. Investice je v cizí měně plně zajištěna.

²⁷ ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. s. 57-58. ISBN 80-247-0772-1.

Vyvážený účastnický fond je vhodný pro klienty, kteří potřebují celkové a dlouhodobé řešení jejich investic. Účastník si musí uvědomit, že jeho hodnota může být i ve střednědobém období a investice mohou poklesnout pod výchozí hodnotu. Tento fond je spíše pro zkušenější investory, kteří se chtějí účastnit akciového trhu s minimální tříletou investicí. Vložené investice jsou nezajištěny a tvoří maximálně hodnotu 25% majetku fondu.

Dynamický účastnický fond se zaměřuje na klienty, kteří mají potřebu co nejvíce zhodnotit své finanční prostředky. Tento účastník je velice zkušený v oblasti kapitálového trhu a umí akceptovat i vysoké výkyvy s negativním průběhem. Minimální investiční horizont je v období pěti let. Investice nejsou zajištěny a mají hodnotu 50% majetku fondu.

Dále se sjednává druh penzí. Automaticky je sjednána penze starobní a je možnost i penze invalidní. U smluv uzavíraných do konce roku 2012, byla v nabídce ještě výsluhová penze. Účastník si zvolí měsíční vklad a způsob úhrady. Společnost nabízí frekvenci placení měsíční a čtvrtletní, ale u této platby se může příspěvek zasílat i složenkou. V případě příspěvku zaměstnavatele se musí také tato skutečnost uvést ve smlouvě. Podpisem účastník stvrzuje, že není mladší 18 let a není dle zákona č. 253/2008 Sb., politicky exponovanou osobou. Klient obdrží následující dokumenty: smlouvu o doplňkovém penzijním pojištění, nabídku včetně investičního dotazníku, sazebník poplatků, informace o systému doplňkového penzijního pojištění, včetně sdělení klíčových informací a kontrolního seznamu, obchodní podmínky a v případě převodu příslušnou výpověď.

3.6 Základní pojmy

Při sjednání smlouvy se mohli a mohou zájemci o penzijní připojištění a penzijní doplňkové spoření setkat s následujícími pojmy.

Účastník doplňkového penzijního spoření – může se jím stát pouze fyzická osoba starší 18 let věku.

Vznik doplňkového penzijního spoření – je platný uzavřením smlouvy, nejdříve však prvním dnem kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla smlouva doručena penzijní společnosti.

Spořicí doba – představuje dobu placení příspěvků účastníka nebo příspěvků placeného za účastníka zaměstnavatelem.

Státní příspěvek – účastník má nárok za kalendářní měsíc na jeden státní příspěvek.

Strategie spoření – představuje způsob rozložení peněžních prostředků účastníka v účastnických fondech. Strategii spoření si účastník určuje ve smlouvě o doplňkovém penzijním spoření.

Odklad placení – účastník má právo kdykoli odložit placení svých příspěvků. Odklad placení je účastník povinen penzijní společnosti písemně oznámit a uvést dobu odkladu placení příspěvků účastníka. Maximální možná délka, odkladu placení příspěvků účastníka, je 36 měsíců.

Určená osoba – v případě, že ve smlouvě o doplňkovém penzijním spoření účastník uvede jednu nebo více fyzických osob, vzniká určené osobě při splnění zákonných podmínek v případě úmrtí účastníka nárok na výplatu dávky po zemřelém účastníkovi. Jestliže účastník ve smlouvě o doplňkovém penzijním spoření nesjedná určenou osobu nebo zemře dříve než účastník, stává se hodnota prostředků účastníka předmětem dědictví.

Výpis – penzijní společnost zasílá účastníkovi nebo jinému příjemci dávky bezplatně a to výpis za kalendářní rok do jednoho měsíce po skončení kalendářního roku.

Automatický převod prostředků účastníka – penzijní společnost je ze zákona o doplňkovém penzijním spoření povinna nejpozději 10 let před dosažením důchodového věku a splněním podmínky spořicí doby v délce 60 měsíců, resp. 5 let před vznikem nároku na předdůchod, zajistit, aby byly prostředky účastníka umístěny v povinném konzervativním fondu.

Osobní penzijní účet – dnem účinnosti smlouvy o doplňkovém penzijním spoření vede penzijní společnost pro účastníka osobní penzijní účet, na kterém eviduje prostředky účastníka a penzijní jednotky v jednotlivých účastnických fondech. Osobní penzijní účet se skládá z peněžního podúčtu a majetkového podúčtu.

Výsluhová penze – určuje si ji účastník při sjednání smlouvy. Nárok na ni vzniká po započtení nejméně 15 let doby spoření.

4 REFORMA DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU V ČR

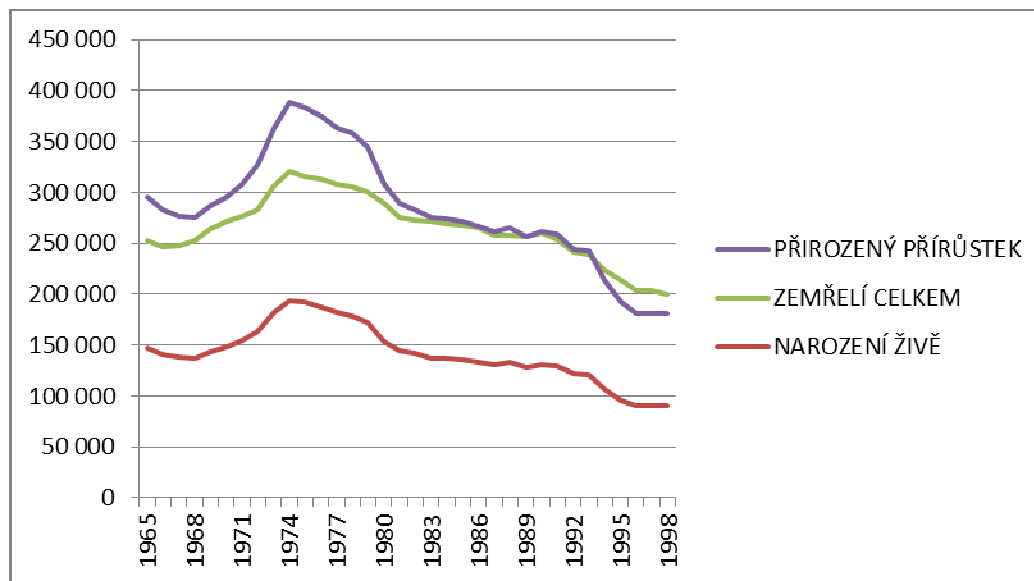
„Předlitavsko sice patřilo podle sousedního německého vzoru k průkopníkům veřejnoprávního sociálního pojištění, starobní penze se však v osmdesátých letech devatenáctého století, kdy bylo schváleno úrazové a nemocenské dělnické pojištění, nepodařilo prosadit, protože se v Říšské radě nenašel dostatečný konsenzus. V té době jedinou společenskou skupinou „pod penzí“ byli státní zaměstnanci. Kořeny jejich sociálního zaopatření sahají až hluboko do osmnáctého století, do doby byrokratizačních reforem císařovny Marie Terezie. První skutečné veřejnoprávní a obligatorní pojištění v českém prostředí bylo schváleno až v roce 1906 (zákon č.1/1907 ř.z.) a týkalo se soukromých úředníků.“²⁸

Nepracovat ve stáří dříve nebylo možné. Až když se objevily první nástroje, které tyto lidi zabezpečily. Měli možnost odejít z povolání a vyhnout se neschopnosti vykonávat svoji práci. Na konci devatenáctého století bylo odhadnuto, že z počtu starých lidí asi 55% se muselo o sebe postarat buď prací, nebo žít z úspor, dalších 5 % bylo závislých na veřejnoprávní chudinské péči, 5% se mohli spolehnout na příbuzné a 10% využívalo charitativní organizace. Posledních 25% kombinovalo tyto zdroje. Podle dalších informací se uvádějí 3 různé etapy, které v moderní době vzbuzovaly vyšší potřebu po sociálním zabezpečení starších lidí. Jsou to industrializace, urbanizace a stárnutí lidí. V industrializaci se jedná o to, že vzniká rychlý technologický rozvoj a vysoké nasazení v pracovní době, kterým staří lidé nestačí. Urbanizace je, že mladší a starší generace začala bydlet odděleně, tím pádem staří lidé ztráceli své místo ve společnosti dělbě práce. Poslední etapa bylo stárnutí populace.²⁹ Znárodněno v grafu číslo 5.

²⁸ RÁKOSNÍK, J. *Sověťizace sociálního státu: lidově demokratický režim a sociální práva občanů v Československu 1945–1960*. 1.vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2010, s. 408. ISBN 978-807-3083-038.

²⁹ Zdroj: (Tamtéž, s. 408)

Graf 5: Přirozený pohyb obyvatelstva (1965 – 1998)

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 1999. Statistical yearbook of the Czech Republic 1999: Statistical yearbook of the Czech Republic 1999. 1. vyd. Praha: ČSÚ, 1999, s. 104. ISBN 80-722-3182-0.

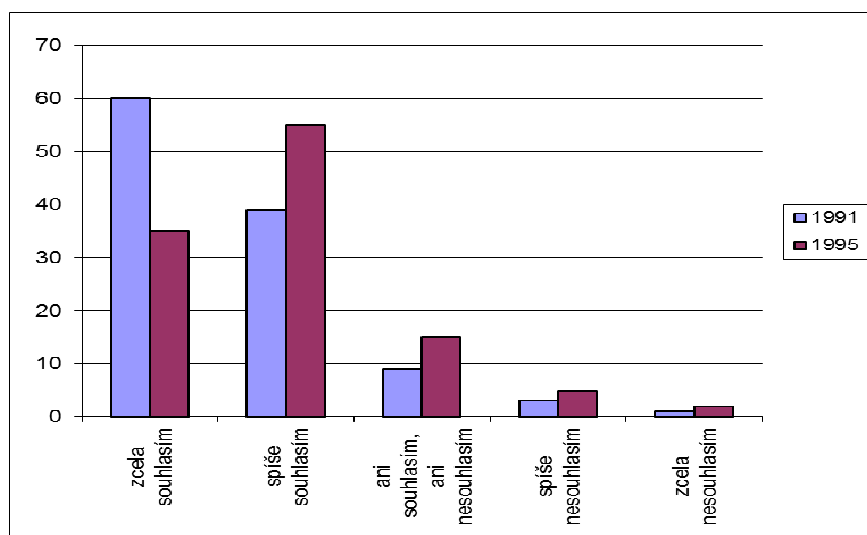
„Na obecné teoretické úrovni existují tři koncepce důchodových systémů: sociální zaopatření, sociální pojištění sociální zabezpečení. Sociální zaopatření je financováno z veřejných (nejčastěji státních) prostředků ve prospěch těch, kdo splnil podmínky vzniku nároku, aniž by si tento nárok „koupili“ placením zvláštních cílených příspěvků, jako je tomu v pojištění, nebo ho získali splněním stanovených hranic sociální potřeby (zjišťováním příjmu nebo majetku), jako je tomu v případě sociální pomoci, resp. sociální péče. Sociální pojištění je příspěvkový systém, kde se občan sám pojišťuje anebo někdo jiný jej povinně placením pojistného takto chrání. Sociální zabezpečení je chápáno ve dvou významech. Buď jako synonymum pojmu sociální bezpečnost (social security).“ „Anebo v užším významu jde o pojem zahrnující důchodové zabezpečení a sociální péči, jak to v Československu poprvé formuloval zákon č.55/1956 Sb. o sociálním zabezpečení.“³⁰

³⁰ RÁKOSNÍK, J. Sovětizace sociálního státu: lidově demokratický režim a sociální práva občanů v Československu 1945–1960. 1.vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2010, s. 411. ISBN 978-807-3083-038.

Dalším důvodem zvýšení sociálního zabezpečení byl přechod z řízeného hospodářství k tržní ekonomice. Graf číslo 6 ukazuje, jestli tržní ekonomika má zásadní význam pro další ekonomický vývoj (1991 – 1995). Zde byly následky - míra nezaměstnanosti, snížení reálných příjmů, nedostatečná valorizace a poté nárůst chudoby. Problémy nezaměstnanosti se odrážely hlavně ze sociální přezaměstnanosti, nedostatečného výkonu ekonomiky, nízké produktivity ekonomiky, privatizace, restrukturalizace ekonomiky a průmyslu. Privatizace byla nutná k tomu, aby se zase obnovila odpovědnost vlastníků za výrobní prostředky. Cílem bylo značně přispět k nastartování tržních mechanismů a ustanovení majitelů kapitálu a středních tříd tím, želepší vztahy mezi občany a přispěje k nastavení podnikatelské morálky, která by snižovala další množství kontrolních mechanismů.

„Česká privatizace neměla žádnou předeheru, avšak když nastartovala, proběhla rychleji než v ostatních zemích SVE,³¹ takže představovala svého druhu „šokovou“ privatizaci. Proběhla tak rychle, že mnoho lidí pochopilo své šance příliš pozdě.“³²

Graf 6: Má tržní ekonomika zásadní význam pro náš další ekonomický vývoj?

Zdroj: VEČERNÍK, J. a P. MATĚJŮ. *Zpráva o vývoji české společnosti 1989-1998*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998, s. 192. ISBN 80-200-0703-2.

³¹ Střední a východní Evropa

³² VEČERNÍK, J. *Privatizace, formování středních tříd a postoje populace*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1997, s. 41. ISBN 80-859-5022-7.

Dříve mzdy byly regulovány státem podle určitých kritérií. Jedna z nich byla, zda se jednalo o práci duševní nebo tělesnou. Tělesná práce byla více zvýhodněna. Neexistovaly mzdy minimální, protože se ukazovaly jako dostatečné k danému výkonu, kvalifikaci a společenské účelnosti tzn., jak to bylo hodnoceno státem, a o jaké zaměstnání se jednalo. Nejnižší kvalifikační třída daného katalogu se mohla jevit jako minimální mzda. Vzhledem k tomu, že mzdy byly nízké, zaváděly se rodinné přídavky. Po další reformě se snížila reálná hodnota mezd opravdu do takové míry, že jedna mzda nestačila pro celou rodinu. Na základě toho musely ženy nastupovat do zaměstnání, a tím se snižovala porodnost.³³

„Preferovalo se udržení zaměstnanosti žen, a proto se vysoká priorita přiznávala opatřením podporujícím porodnost, ale umožňujícím ženám zůstat v zaměstnání (jesle, mateřské školky). Ženám se nabízel dřívější odchod do důchodu místo pomoci a peněžních dávek v době, kdy je potřebovaly. Mateřský příspěvek, který měl umožnit matkám, aby pečovaly o své děti do tří let věku, byl postupně zaváděn až v sedmdesátých a osmdesátých letech, teprve poté, kdy nepříznivý vliv kolektivní péče o nejmenší děti byl již zřejmý.“³⁴

Ze sociálního zabezpečení dostávali občané peníze ve formě rodinného příspěvku. Ostatní získávali peníze, jen pokud byly ze zákona uznáni mimo zaměstnání. Jednalo se o občany s vysokým a nízkým věkem, jejich zdraví krátkodobé či dlouhodobé – invalidita, nezpůsobilost k práci, mateřství, rodičovství a úmrtí živitele.

Důchodový věk se stanovuje podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb.. Každý zaměstnavatel musí znát pro svého konkrétního pojištěnce jeho důchodový věk, který se řídí podle výše uvedeného zákona. Důchodový věk má svoji určitou tabulku, kde se počítá, v kolika letech lidé mohou odcházet do důchodu. Důchodový věk u mužů a žen je odlišný. Ženám se započítává počet vychovaných dětí, tím se jim jejich důchodový věk snižuje. Samozřejmě žena si může započítat děti jen za podmínky, že dítě je vlastní, či osvojené nebo převzaté do péče rodičů, kteří nahrazují biologické rodiče.

³³Zdroj: MUNKOVÁ, G. *Sociální politika v evropských zemích*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2004, s. 155 ISBN 80-246-0780-8.

³⁴MUNKOVÁ, G. *Sociální politika v evropských zemích*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2004, s.155. ISBN 80-246-0780-8.

„Pojištěnci, kteří odpracovali stanovenou dobu v zaměstnání zařazeném do I. pracovní kategorie (jde zpravidla o muže, týká se to však i žen), mají zachovaný nárok na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. 1. 1996. Konkrétní snížení věkové hranice závisí na druhu vykonávaného zaměstnání zařazeného do I. pracovní kategorie a délce výkonu tohoto zaměstnání. Do I. pracovní kategorie bylo možno zařadit pouze výkon zaměstnání před 1. 1. 1993. Podle ust. § 14 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění platném do 31. 12. 1992.“³⁵

Současný důchodový systém je financován průběžně. Zjednodušeně řečeno to, co se v jednom roce vybere na sociálním pojištění, se v tom samém roce přerozdělí na výplaty důchodů. Hlavní úlohou současného průběžného systému je solidárně zajistit průměrnou výši důchodů také pro lidi s nižšími příjmy, aby se mohli ve stáří vyhnout chudobě. Stát si na důchody půjčuje. Chybějících 45 –50 mld. je součástí schodku státního rozpočtu České republiky.

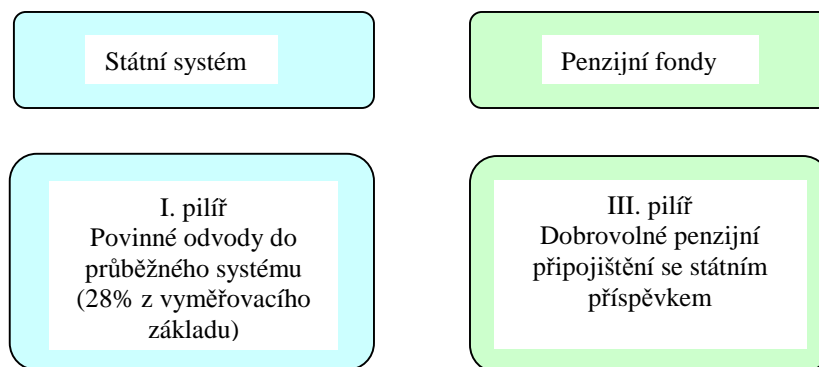
Aktuální demografický vývoj v České republice ukazuje zřetelný trend stárnutí populace. Demografický vývoj ukazuje, že se do důchodového věku dostávají populačně silné ročníky a společně s prodlužující délkou života se tak zvyšují výdaje na výplatu důchodů. Na druhé straně se snižuje počet ekonomicky aktivních osob, které do důchodového systému přispívají. Zatímco dnes je na deset lidí v produktivním věku závislých 5,3 dětí a důchodců, v roce 2030 to bude už 6,7 dětí a důchodců. Tento poměr se bude nadále snižovat.

Současný systém je tedy z dlouhodobého hlediska neudržitelný. Systém financování důchodů proto musí být vícedrojový. Pro každého, kdo si chce udržet životní standard i v důchodovém věku, je tak spoření na důchod naprosto nezbytné.

V České republice do 31. 12. 2012 byl důchodový systém rozdělen na I. pilíř a III. pilíř. Graficky to znázorňuje obrázek číslo 4.

³⁵ PELIKÁNOVÁ, H., R. LANG, V. ŠANTRŮČEK a J. DORČÁKOVÁ. *Důchodové pojištění*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, a.s., 2009. s. 108 - 109. ISBN 978-80-7310-032-2.

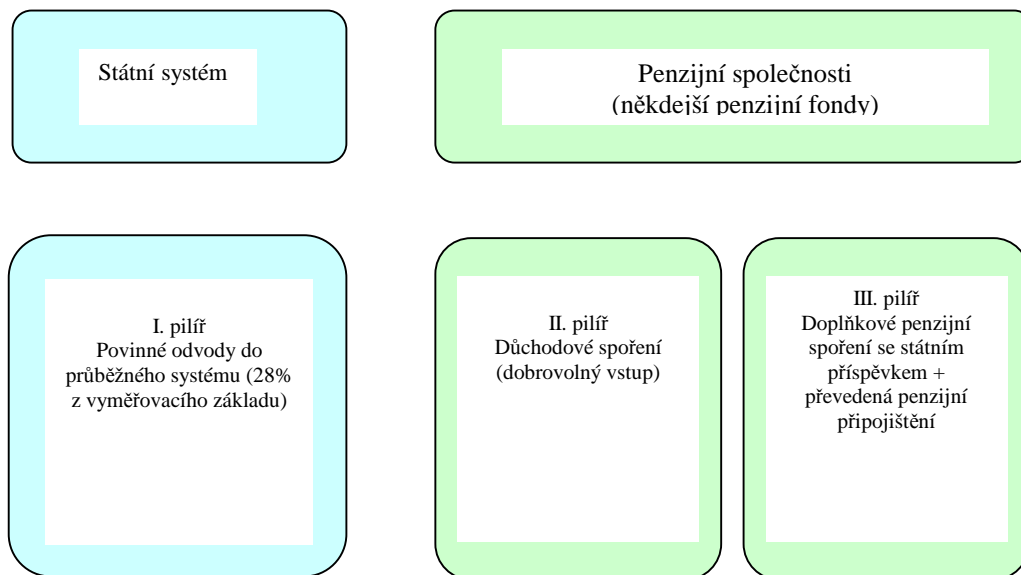
Obrázek 4 : Systém důchodového zabezpečení do 31.12.2012

Zdroj: Interní sdělení Penzijní společnosti ČS a.s.

Systém důchodového zabezpečení od 1.1.2013 je rozšířen o II. pilíř, který se uvádí v obrázku číslo 5.

Obrázek 5: Systém důchodového zabezpečení od 1.1.2013

Zdroj: Interní sdělení Penzijní společnosti ČS a.s.

I. pilíř upravuje zákon č. 155/1995 Sb. - povinné základní důchodové pojištění spravované státem (Českou správou sociálního zabezpečení) je financováno

tzv. průběžným systémem, tj. že stávající generace ekonomicky aktivních občanů odvádí pojistné na důchodovém pojištění, které je okamžitě spotřebováno na výplatu důchodových dávek stávající generace důchodců. I. pilíř je univerzální a zabezpečuje všechny ekonomicky aktivní osoby. Výše pojistného je 28 % z vyměřovacího základu (tj. z hrubé mzdy zaměstnance). Z důchodového pojištění se poskytují tyto důchody (bez nároku na dědictví odvedeného pojistného):

- Starobní (včetně tzv. předčasného starobního důchodu)³⁶
- Invalidní
- Vdovský a vdovecký
- Sirotčí

„Důchod se skládá ze dvou složek, a to ze základní výměry a procentní výměry.

Základní výměra je určena pevnou částkou, procentní výměra se stanoví procentní sazbou závislou na délce doby pojištění z výpočtového základu.“³⁷

Občan, který žádá o důchod a jeho výplatu, musí nejdříve splnit podmínky stanoveným zákonem č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění.

„Nárok na důchod nezaniká uplynutím času, avšak nárok na výplatu důchodu zaniká uplynutím tří let ode dne za období, za které důchod náleží.“³⁸

Do budoucnosti se počítá s tím, že I. pilíř bude oslaben z důvodu vyvedení části peněz, které se převedou do II. pilíře.

III. pilíř upravuje zákon č. 427/2011 Sb. a zákona č. 363/199 Sb. – dobrovolné penzijní připojištění, které umožňuje spoření s garancí nezáporného výnosu podporované státním příspěvkem a daňovými úlevami. Do III. Pilíře ještě patří dobrovolné životní pojištění, které kromě výplaty penze či jednorázového vyrovnání nabízí možnost pojištění rizik (smrt, úraz, vážné nemoci, invaliditu) a daňové úlevy.

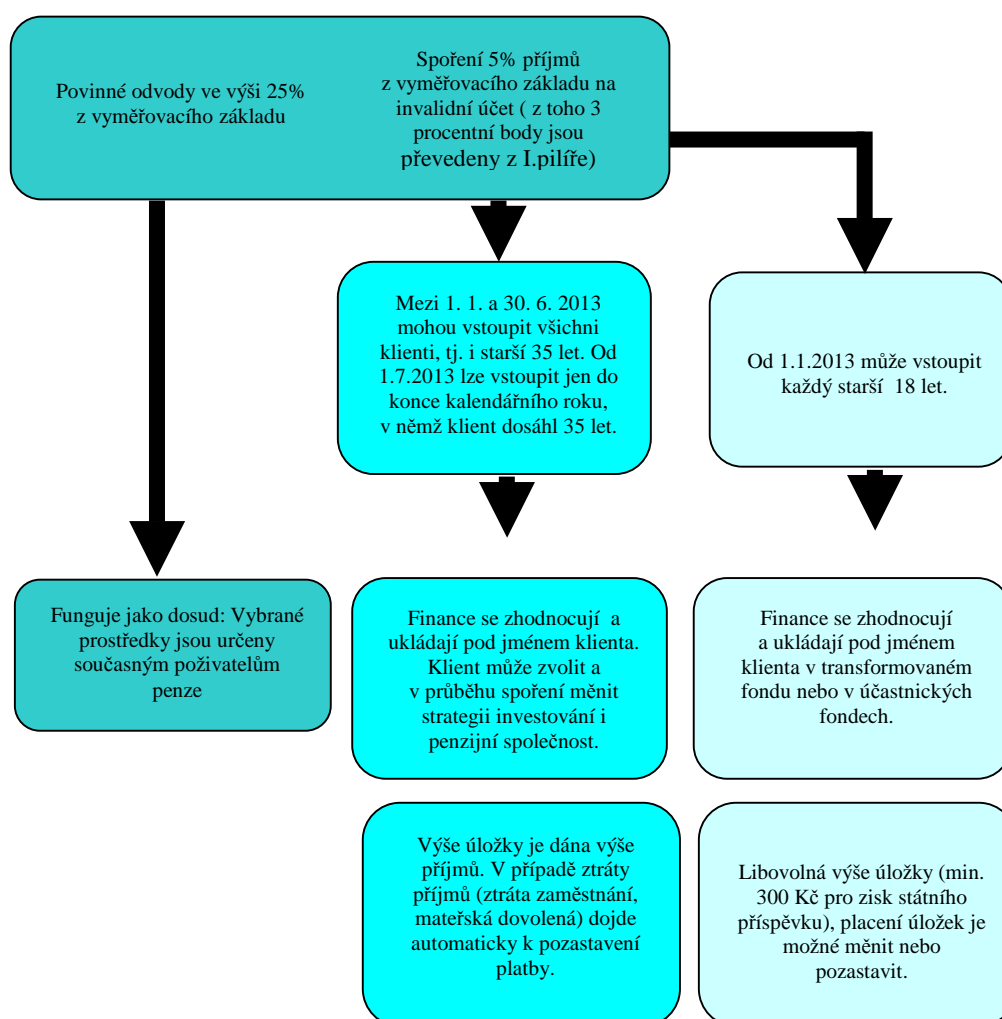
³⁶ o předčasný důchod lze žádat 3 roky před datem nároku řádného důchodu a musí se splnit věk 63 let. Ve druhé variantě se dá žádat už o pět let dříve, pokud žadatel uvažuje v 63 letech a později odejít do důchodu musí dosáhnout věku 60 let. Momentálně to mohou využívat muži s datem narození v roce 1953 a ženy s datem narození v roce 1956, které žádné děti nevychovaly.

³⁷ ČERNÁ, J., D. TRINNEROVÁ a A. VACÍK. *Právo sociálního zabezpečení*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002, s. 48. ISBN 80-864-7307-4

³⁸ (Tamtéž, s. 49)

Důchodový systém od 1. ledna 2013 se doplňuje o **II. pilíř**, který upravuje zákon č. 426/2011Sb., kde si lidé mohou spořit na svůj důchod v soukromých penzijních společnostech. Druhý pilíř si účastník může založit dobrovolně, ale jeho účast je v něm již povinná a není možné od něho odstoupit. V praxi to bude znamenat vyvedení 3 % z platu mimo státní systém do soukromé penzijní společnosti, která je, ale podmíněna tím, že si k nim člověk z vlastních prostředků přidá další 2 %. V níže uvedeném obrázku číslo 6 je názorně uveden princip II. pilíře.

Obrázek 6: Princip II. pilíře

Zdroj: Interní sdělení Penzijní společnosti ČS a.s.

Předpokládá se, že prostředky v penzijních společnostech se budou dobře zhodnocovat a zvýší příjmy v důchodovém věku. Pokud chce mít někdo slušný důchod, měl by si kromě spoření v II. a III. pilíři spořit ještě jinde. (viz Příloha I)

Vzniká nová možnost ve III. pilíři od 1. 1. 2013, která nabízí odchod do důchodu dříve do tzv. předdůchodu „jsou závislé na tom, jak a kolik si během života naspoříte v rámci třetího pilíře důchodové reformy, který je dobrovolný. V praxi to znamená, že v rámci penzijního připojištění, respektive doplňkového penzijního spoření, byste měli mít takovou sumu, abyste dokázali doložit, že vám finanční prostředky postačí na alespoň na dva roky s měsíční rentou ve výši nejméně 30 procent průměrné hrubé měsíční mzdy, která bude v té době stanovena na základě Českého statistického úřadu.“³⁹

Měsíční renta nesmí mít klesající úroveň u doplňkového penzijního spoření. Jedna z výhod je, že klienti nemusí spořit jen ve třetím pilíři, ale mohou si zhodnocovat své finanční prostředky jiným způsobem. Před nástupem do předdůchodu přesunou uspořené finance do určitého produktu penzijního spoření.

Do předdůchodu mohou jít občané pět let před řádným důchodem. První možnost předdůchodu je stanovena již od 1. 1. 2013. V době čerpání předdůchodu za pojištěnce hradí stát zdravotní pojištění a neomezuje ho nadále pracovat. Lze zkombinovat předdůchod a předčasný důchod. Do odchodu do řádného důchodu pomůže lidem předdůchod vyřešit situaci, kdy nebudou moci z jakéhokoliv důvodu pracovat.

³⁹ JANDA, J. *Zajištění na stáří: jak se co nejlépe připravit na podzim života*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. s. 66. ISBN 978-80-247-4400-1.

5 POROVNÁNÍ PRODUKTŮ

Porovnání penzijního připojištění a stavebního spoření

Stavební spoření a penzijní připojištění je vhodné porovnávat alespoň na dvou věkových kategoriích. Kde je možné vidět rozdíly a lépe pochopit principy daných produktů. Z praxe byly vybrány dvě skupiny lidí různé věkové kategorie. První skupinu zastupují manželé Linkovi, kteří jsou ve středním věku 28 let. Druhou skupinu zastupují manželé Kučerovi ve věku 54 let, kteří již pobírají starobní důchod. V následujícím textu je porovnání produktů a zároveň odpovědi dotazovaných rodin, na které je simulován příklad. (viz Příloha J)

Státní podpora

Stát přispívá na oba dva produkty, ale za jiných podmínek. U penzijního připojištění se nazývá státní příspěvek a u stavebního spoření státní podpora. U stavebního spoření stát zhodnocuje klientovi vklad již od vložené 1 Kč. Jakákoli výše vkladu je zhodnocena 10 % maximálně 2 000 Kč tzn., že optimální vklad za kalendářní rok by měl činit 20 000 Kč. Finanční prostředky, které převýšily maximální stanovený limit a nezohlednily se státní dotací, jsou automaticky převedeny do následujícího roku, kde se společně se státní podporou zhodnotí. Získání státní podpory a jejího vyplacení je limitováno vázací dobou šesti let. Po šesti letech je i nadále státní podpora poskytována a vyplácena.

Stát u penzijního připojištění zohledňuje vklady účastníka od 1. ledna 2013 od částky 300 Kč měsíčně v případě zvýšení měsíčního příspěvku se procento státního příspěvku mění. Maximálně účastník dostane 230 Kč měsíčně. Tomu odpovídá měsíční vklad 1 000 Kč a nad tuto částku již není poskytován státní příspěvek ani v dalším období. Nárok na vyplacení státního příspěvku je podmíněn věkem šedesáti let nebo nárokem na starobní důchod do doby pojištění šedesáti měsíců.

Manželům Linkovým vyhovuje spíše čerpat státní dotaci u stavebního spoření, protože mají možnost si jí dříve vybrat, než státní příspěvky. U manželů Kučerových bylo zjištěno, že státní dotace i příspěvek je pro ně vyhovující, vzhledem k jejich věku, jelikož limitovaná doba pro výběr je přibližně stejná.

Zhodnocení vkladu

Stavební spořitelny nabízí zhodnocení vkladu cca 2 % p.a.. Úrok se připisuje na celkové vklady včetně připsané státní dotace vždy k 31. prosinci daného roku. Úroková sazba je uvedena již ve sjednané smlouvě stavebního spoření tím se odlišuje od penzijního připojištění, kde je zhodnocení vázáno na hospodaření daného penzijního fondu. Výše výnosů je stanovena na jednání valné hromady každý kalendářní rok. Ve smlouvě se neuvádí výše výnosu, proto je nepravidelná.

Na první pohled zhodnocení vkladu vychází lépe u stavebního spoření, z důvodu jisté úrokové sazby, ale u penzijního připojištění je zhodnocení variabilní, nejnižší však je 0 %. Obě skupiny by své vklady vložily na stavební spoření.

Bezpečnost produktu

Dohled na oba produkty má Česká národní banka, která zaručuje kvalitu poskytnutí daných produktů. Stavební spořitelny musí mít vklady účastníků pojištěny ze zákona. Penzijní připojištění tuto povinnost nemá.

Obě rodiny vidí větší riziko u penzijního připojištění, i když je tento produkt podporován státem.

Daňové úlevy

Daňové úlevy si klienti mohou uplatnit jen u penzijního připojištění.

Maximální částka pro odečet za zdaňovací období činí 12 000 Kč. Stavební spoření neumožňuje daňové úlevy, ale v případě sjednání úvěru se zaplacené úroky odečítají od základu daně z příjmu fyzických osob.

Na základě zjištění potřeb u obou kategorií, je pro ně vhodnější penzijní připojištění vzhledem k tomu, že nemají úvěr.

Uzavírací poplatek

Stavební spořitelny stanovují poplatek za uzavření smlouvy dle platného sazebníku. V průběhu kalendářního roku vyhlásují akce, kde je možnost získat poloviční či nulový poplatek za uzavření smlouvy. Na základě zjištěných informací od stavebních spořitelen, se standardně účtuje poplatek ve výši 1 % z výše stanovené cílové částky. Maximální poplatek také řeší sazebník stavebních spořitelen. Stavební spořitelny více

zvýhodňují smlouvy, které se uzavírají na děti do 18 let věku, kde se poplatek nehradí, ale je to podmíněno určitou výší vkladu do určitého období. U penzijního připojištění se uzavírací poplatek nehradí.

Manželé Linkovi by si založili oba produkty. Zjistili, že kdyby spořili na stavebním spoření delší dobu, tak by se jim poplatek za uzavření smlouvy vrátil na úrocích, které získají od stavební spořitelny. Poplatek by spíše nehradili, ale raději by vyčkali do doby vyhlášení akce např. s polovičním poplatkem.

Manželům Kučerovým by vyhovovalo penzijní připojištění, jelikož neuvažují, že by si spořili na smlouvu delší dobu, aby se jim poplatek na úrocích vrátil.

Vedení účtu

Poplatek za vedení účtu se hradí jen u stavební spořitelny dle platného sazebníku a je odečítán u stavebních spořitelen v měsíčních nebo ročních intervalech. Cena za vedení účtu se pohybuje od 250 Kč do 550 Kč za rok. Vedení účtu u penzijního připojištění se nehradí.

Obě rodiny se shodly jednoznačně na penzijním připojištění z důvodu, že nemusí platit za to, že si spoří.

Pravidelné platby

Obchodní podmínky stavebních spořitelen stanovují pravidelné platby v kalendářním roce. V případě nedodržení této podmínky, nevzniká klientovi žádná sankce a není nutností doplácet chybějící platby.

Stavební spořitelně se změny v placení nemusí písemně oznamovat. Smlouvu stavebního spoření může účastník využívat i jako tzv. „vkladní knížku“ kde, ale nemá možnost částečného výběru. Jediná pravidelná platba je za vedení účtu.

Ve smlouvě o penzijním připojištění se účastník zavazuje k zaslání pravidelné platby podle stanovené frekvence placení. Jakákoliv změna i ve výši platby se musí písemně oznámit penzijnímu fondu. V případě, že klient neuhradí stanovenou platbu, nezapočítává se daný měsíc do doby pojištění, a tím se posune termín výplaty nebo může fond smlouvu jednostranně vypovědět.

Manželé Linkovi by si mohli dovolit penzijní připojištění, ale vzhledem k tomu, že chtějí rozšířit rodinu, tak závazek pravidelné platby zatím odmítají. Nevýhodu ještě vidí, v tom, že by závazek byl na delší dobu a není zde možnost v případě potřeby bez sankcí finanční prostředky vybrat. Druhá rodina je závislá pouze na starobním důchodu a také nevidí výhody tohoto produktu.

Maximální vklad

Smlouva stavebního spoření je limitována výší stanovené cílové částky, která se uvádí v celých tisícikorunách. Klient může spořit dle stanovené tarifní varianty. Po splnění podmínek má dvě možnosti. První je zvolit úpravu cílové částky a pokračovat dále ve spoření nebo ukončit smlouvu. V případě, že bude překročena cílová částka, stavební spořitelna může klientovi vklady nad cílovou částku vrátit zpět nebo si upraví sama cílovou částku. U některých stavebních spořitelen se smlouvy upravují již při splnění podmínek dle tarifní varianty, protože zde vzniká nárok na úvěr ze stavebního spoření. Změny ohledně cílové částky a tarifní varianty se musí písemně oznámit stavební spořitelně a tento úkon je také zpoplatněn ve výši 1 % z navýšené cílové částky. Smlouvy penzijního připojištění neomezují účastníky ve výši vkladů. Při navýšení měsíčního příspěvku se neúčtuje žádný poplatek a klientům nevzniká žádná povinnost.

Linkovi a Kučerovi zvolili bezplatné penzijní připojištění, kde si mohou navyšovat své vklady bez poplatku.

Počet smluv

Zákon o stavebním spoření neomezuje klienta v počtu uzavřených smluv na jedno rodné číslo. Může mít v evidenci např. tři smlouvy, které jsou aktivní. Nevýhoda je, že nelze čerpat maximální státní dotaci na každou smlouvu. Státní podpora může být pouze procentuálně rozdělena podle výše naspořené částky v daném kalendářním roce. Penzijní připojištění umožňuje mít pouze jednu aktivní smlouvu v evidenci. Zda je ještě jedna smlouva v evidenci, nesmí být aktivní, ale tzv. zakonzervována. Takto upravená smlouva smí být v evidenci daného penzijního fondu nejdéle po dobu jednoho roku. Kde klient nedostává státní příspěvky, pouze mu je připsán výnos.

Linkovi preferovali stavební spoření z důvodu flexibility počtu smluv. Na základě zjištěných údajů ohledně poplatků za vedení a zřízení smlouvy vyhodnotili, že je

to finančně náročné, a proto nepotřebují uzavírat více smluv. Kučerovi o větším počtu smluv neuvažují.

Zaměstnavatel

Zaměstnavatel může přispívat pouze na penzijní připojištění, kde zaměstnanec je osvobozen od daně až do výše 30 000 Kč za zdaňovací období. Pokud zaměstnavatel svému zaměstnanci převyší částku 30 000 Kč a tato částka již není uznatelným nákladem. Příspěvek zaměstnavatele musí být písemně oznámen penzijnímu fondu. Stavební spoření nelze daňově uznat ze strany zaměstnavatele.

Manželé Linkovi se zájmem uvedli penzijní připojištění, jelikož mohou dostat navíc finanční prostředky od zaměstnavatele. Manželé Kučerovi již nevyužijí tuto nabídku, proto jsou pro ně tyto dva produkty podobné.

Výběr a částečný výběr

Možnost částečného výběru ze stavebního spoření není možné. U penzijního připojištění v průběhu spoření také nelze provést částečný výběr, ale pokud smlouva splňuje podmínky pro vyplacení výsluhové penze, tak si účastník může vyzvednout maximálně 50 % z naspořených finančních prostředků. Výběr můžeme také nazvat ukončením smlouvy a tato možnost je u obou produktů, ale při ukončení smlouvy ještě před splněním podmínek, klient vrací veškeré státní příspěvky i státní dotaci.

Pro manžele Linkovi z tohoto pohledu není ani jeden produkt výhodný. Manželé Kučerovi zjistili, že kdyby měli uzavřené ještě penzijní připojištění s výluhovou penzí, tak by tento produkt označovali za výhodný.

Dědictví

Při uzavírání smlouvy stavebního spoření nelze určit oprávněnou osobu, která bude nakládat se vkladem po smrti účastníka. Po úmrtí klienta se smlouva stává součástí dědictví. Při sjednání smlouvy o penzijním připojištění si může klient uvést oprávněné osoby, které může v době spoření kdykoliv změnit. Po úmrtí získávají veškeré finanční prostředky na účtu.

Manželé Linkovi o této možnosti prozatím neuvažovali, ale manželé Kučerovi preferují penzijní připojištění z důvodu toho, kdyby jeden z nich zemřel, tak aby druhý byl zaopatřen.

6 SHRnutí

V porovnání produktů stavebního spoření a penzijního připojištění, byly uvedeny základní pojmy, ve kterých se produkty většinou vzájemně liší. Na pomoc byly uvedeny dvě rodiny různých věkových kategorií, aby se dalo ukázat, pro kterou skupinu je jaký produkt výhodnější. Rodiny byly osloveny z praxe.

Manželé Linkovi, si vybrali stavební spoření, protože se chtějí zaměřit na rozšíření rodiny a na budování vlastního bydlení i přes poplatky, které má stavební spoření je pro ně výhodnější a sjednali by ho i pro své potomky. Produkt stavebního spoření vyjadřuje pro ně určitou bezpečnost uložení vlastních finančních prostředků.

Minimální doba spoření je pro ně vhodná, jelikož své prostředky mohou získat dříve než u penzijního připojištění a také mají možnost využít smlouvu pro získání úvěru ze stavebního spoření za lepších podmínek, než kdyby nespořili. Při narození potomka se vždy rodinný rozpočet snižuje a není takový dostatek peněžních prostředků. Stavební spoření umožňuje v tomto velkou flexibilitu v nepravidelném spoření a mají určitou jistotu zhodnocení peněz.

Penzijní připojištění by využili v případě, že by jim přispíval zaměstnavatel a oni by se prozatím podíleli pouze na minimální měsíční platbě.

Manželé Kučerovi, se přiklánějí po zvážení všech informací k penzijnímu připojištění. Na základě toho, že žijí jen ze starobního důchodu je pro ně tento produkt výhodný tím, že nemusí platit vedlejší poplatky, jako je to u stavebního spoření. Své bydlení mají, již zajištěno, a proto neuvažují o úvěru.

Z důvodu jejich věku, tento produkt je výhodný, protože se sjednává na dobu pěti let. Pokud si dají maximální částku pro získání státního příspěvku, tak se jim zde jejich úspory rychleji zhodnotí a není možné, aby v případě špatného hospodaření penzijního fondu byl klient poškozen.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřovala na porovnání dvou produktů penzijního připojištění a stavebního spoření, které mají odlišnou strukturu, ale vlastně jsou si celkem podobné. Závisí to na tom, že na oba produkty připívá stát určitými finančními prostředky.

Na základě praxe se dá říci, že oba produkty jsou žádané, proto byly vybrány dvě rodiny odlišného věku, aby se vyjádřily k otázkám, které jim byly položeny. Jednalo se většinou o pojmy, které jsou nejdůležitějším prvkem v každém uvedeném produktu. U každého bodu, se dotázání vyjadřovali, zda by si vybraly ten či onen produkt. Ve shrnutí odpovědí, se dalo říci, že vlastně mladí lidé si vybírají spíše stavební spoření, které i podle výsledků zhodnocení na delší dobu, se jim vyplatí. Naopak lidé v důchodovém věku už moc dlouho spořit nemohou, proto se na základě výhod např. bezplatného vedení účtu přiklonili k penzijnímu připojištění, kde i podle výsledků zhodnocení jejich finančních prostředků se jim na kratší dobu jejich spoření tento produkt vyplatil.

Samozřejmě, že tyto produkty jsou omezené státem. Stavební spořitelny ani penzijní fondy si nemohou dělat, co chtějí. Musí dodržovat určité zákony a podrobovat se určitým podmínkám, které požaduje Česká národní banka. Zde se také ukazuje, že oba produkty jsou proměnlivé a přecházejí momentálně do stádia nevýhodnosti, než tomu bylo v minulosti. Stát snižuje příspěvky a už zde není taková jistota zabezpečení svých finančních prostředků, ale spíše se zde zavádí myšlenka investice. Bohužel Česká republika se dostává stále do většího státního dluhu, proto už nedokáže něco někomu garantovat, ale i na základě těchto negativ, je výhodné si tyto produkty uzavírat. Pořád se uplatňuje státní příspěvek a je zde i nějaké zhodnocení finančních prostředků a každý si tu najde své. Stát i přesto, že je zadlužen, dává určitý příspěvek.

Je těžké zde někomu doporučit, zda je tento produkt výhodnější než ten druhý. Každý občan si zakládá na jiných parametrech. Pro někoho je lepší mít účet bez poplatků, ale pro druhého je zase na prvním místě zhodnocení peněz. V této práci je těžké dávat všechny „do jednoho pytle“. Záleží na zájmu klienta a také na jeho dobré informovanosti. Jednu z podmínek rozhodování je také účastníková finanční situace, pokud si vydělává více, může riskovat, a tím pádem i více získat. Ztráta části vkladu mu

neublíží natolik jako třeba rodinám, kde se snaží převracet každou korunu a chtějí mít určitou jistotou, že o ni nepřijdou.

Do budoucnosti by se lidé měli začít více informovat o způsobech vkládání svých finančních prostředků nebo by se mohlo stát, že se nevyhnou riziku, které na ně čeká. Opravdu je zapotřebí už i v dnešní době se zajímat důkladně o své těžce vydělané peníze, ale také o to, co občané stvrzují svým podpisem.

Doufám, že tato práce uvedla pochopení základních poznatků o stavebním spoření a penzijním připojištění do takové fáze, že každý se teď zamyslí nad svými finančními prostředky a nad svojí budoucností ohledně důchodu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

CIPRA, T. *Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství HZ, 1996. ISBN 80-86009-04-1.

CIPRA, T. *Pojistná matematika: Teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1999. ISBN 80-861-1917-3.

ČERNÁ, J., D. TRINNEROVÁ a A. VACÍK. *Právo sociálního zabezpečení*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002. ISBN 80-864-7307-4.

DVOŘÁKOVÁ, Z. a L. SMRČKA. *Finanční vzdělávání pro střední školy*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-008-9.

JANDA, J. *Zajištění na stáří: jak se co nejlépe připravit na podzim života*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4400-1.

KREBS, V., J. DURDISOVÁ, O. POLÁKOVÁ a J. ŽIŽKOVÁ. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-859-6333-7.

LUKÁŠ, V. a P. KIELAR. *Stavební spoření a stavební spořitelny*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-808-6929-309.

MUNKOVÁ, G. *Sociální politika v evropských zemích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0780-8.

PELIKÁNOVÁ, H., R. LANG, V. ŠANTRŮČEK a J. DORČÁKOVÁ. *Důchodové pojištění*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, a.s., 2009. ISBN 978-80-7310-032-2.

PŘIB, J. *Důchodové pojištění a související problematika*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-735-7022-X.

Statistická ročenka České republiky 1999. Statistical yearbook of the Czech Republic 1999: Statistical yearbook of the Czech Republic 1999. 1. vyd. Praha: ČSÚ, 1999. ISBN 80-722-3182-0.

ŠULC, J. *Penzijní připojištění.* 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0772-1.

RÁKOSNÍK, J. *Sovětizace sociálního státu: lidově demokratický režim a sociální práva občanů v Československu 1945–1960.* 1.vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2010. ISBN 978-80-7308-303-8.

VEČERNÍK, J. *Privatizace, formování středních tříd a postoje populace.* 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1997. ISBN 80-859-5022-7.

VEČERNÍK, J. a P. MATĚJŮ. *Zpráva o vývoji české společnosti 1989-1998.* 1. vyd. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0703-2.

ZÁKON č. 21/1992 Sb., o bankách ve znění pozdějších předpisů.

ZÁKON č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.

ZÁKON č. 61/1996 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti.

ZÁKON č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb..

ZÁKON č. 170/1999 Sb., novela zákona o důchodovém připojištění se státním příspěvkem.

ZÁKON č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

ZÁKON č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Seznam použitých internetových zdrojů

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE [online].©2012[cit.2012-12-03].Dostupné z:

<https://www.czech-ba.cz/o-cba>

ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH SPOŘITELEN [online].©2012[cit.2012-12-03].Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/acss/mezinarodni-spoluprace/>

ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH SPOŘITELEN [online].©2012[cit.2012-12-04].Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/acss/historie-acss>

ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH SPOŘITELEN [online].©2012[cit.2012-12-04]. Dostupné z: <http://www.acss.cz/cz/acss/cile-acss>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2012[cit.2012-12-05].Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_ukazatele_vyvoje_st_sporeni_77004.html

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2012[cit.2012-12-05].Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_ukazatele_vyvoje_st_sporeni_72144.html

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [online].©2012[cit.2012-12-05].

Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/617>

ASOCIACE PENZIJNÍCH FONDŮ ČR [online].©2013[cit.2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/>

ASOCIACE PENZIJNÍCH FONDŮ ČS[online].©2013[cit.2013-01-06].Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/o-nas/zakladni-udaje-apf-cr/>

Seznam ostatních zdrojů

Interní sdělení:

České spořitelny a.s.

Penzijní společnosti České spořitelny a.s.

Stavební spořitelny České spořitelny a.s.

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group

Wüstenrotu stavební spořitelny a.s.

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma dávek v penzijním připojištění	27
Obrázek 2: Optimální příspěvek do 31.12.2012.....	35
Obrázek 3: Optimální příspěvek od 1.1.2013.....	35
Obrázek 4: Systém důchodového zabezpečení do 31.12.2012.....	44
Obrázek 5: Systém důchodového zabezpečení od 1.1.2013.....	44
Obrázek 6: Princip II. pilíře.....	46

Seznam grafů

Graf 1: Počet nově uzavřených smluv	15
Graf 2: Vývoj počtu účastníků penzijního připojištění k 31.12.2012.....	28
Graf 3: Podíl mužů a žen v penzijním pojištění k 31.12.2012.....	29
Graf 4: Průměrná věková struktura účastníků k 31.12.2011	30
Graf 5: Přirozený pohyb obyvatelstva (1965 - 1998)	40
Graf 6: Má tržní ekonomika zásadní význam pro náš další ekonomický vývoj?41	

Seznam tabulek

Tabulka 1: Státní podpora 25%	17
Tabulka 2: Státní podpora 15%	18
Tabulka 3: Státní podpora 10%	18
Tabulka 4: Státní příspěvek do roku 2000.....	33
Tabulka 5: Státní příspěvek do roku 2012.....	34
Tabulka 6: Státní příspěvek od roku 2013.....	34

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Seznam členů penzijních fondů.....	I
Příloha B – Seznam členů v Asociaci penzijních společností.....	II
Příloha C – Členové Asociace českých stavebních spořitelen.....	III
Příloha D – Základní ukazatelé vývoje stavebního spoření.....	IV
Příloha E – Přehled poplatků stavebních spořitelen	V
Příloha F – Základní princip stavebního spoření	VI
Příloha G – Časový průběh stavebního spoření.....	VII
Příloha H – Základní ukazatelé vývoje penzijního připojištění.....	VIII
Příloha I – Přehled nabídky penzijních společností	IX
Příloha J – Příklad	X

Příloha A – Seznam členů penzijních fondů

SEZNAM ČLENŮ PENZIJNÍCH FONDŮ

K 31. 12. 2012

SEZNAM ČLENŮ APF ČR

AEGON Penzijní fond, a.s.

Allianz penzijní fond, a.s.

AXA penzijní fond a.s.

ČSOB PF Progres, a. s.

ČSOB PF Stabilita, a. s.

Generali penzijní fond a.s.

ING Penzijní fond, a.s.

PF České pojišťovny, a.s.

PF České spořitelny, a.s.

PF Komerční banky, a.s.

1.2 SEZNAM PŘIDRUŽENÝCH ČLENŮ APF ČR

Deloitte Advisory s.r.o.

KPMG Česká republika, s.r.o.

Zdroj: Asociace penzijních fondů ČR

Příloha B – Seznam členů v Asociaci penzijních společností

SEZNAM ČLENŮ V ASOCIACI PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ V ČR OD 1.1.2013

AEGON Penzijní společnost, a.s

Na Pankráci 26/322, 140 00 Praha 4

Allianz penzijní společnost, a.s.

Ke Štvanici 656/3, 186 00 Prha 8

AXA penzijní společnost a.s.

Úzká č.p. 488/8, 602 00 Brno

Conseq penzijní společnost, a.s.

Burzovní palác, Rybná 682/147, 110 05 Praha 5

Česká spořitelna – penzijní společnost, a.s.

Poláčkova 1976/8, 140 21 Prha 4

ČSOB Penzijní společnost a.s., člen skupiny ČSOB

Radlická 333/150, 150 57 Praha5

Generali penzijní společnost a.s.

Bělehradský 132, 120 84 Praha 2

ING Penzijní společnost, a.s.

Nádražní 344/25, 150 00 Praha 5

KB Penzijní společnost České pojišťovny, a.s.

Nám. Junkových 2772/1, 155 00 Praha 5 – stodůlky

Penzijní společnost České pojišťovny, a.s.

Na Pankráci 1720/123, 140 21 Praha 4

Raiffeisen penzijní společnost, a.s.

Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4

1.3 SEZNAM PŘIDRUŽENÝCH ČLENŮ APF ČR

Deloitte Advisory s.r.o.

Nile House, Karolinská 654/2, 186 00 Prha 8

Ernst & Zouny, s.r.o.

Karlovo nám. 10,120 00 Praha 2

KPMG Česká republika, s.r.o.

Pobřežní 648/1a, 186 00 Praha 8

Zdroj: Asociace penzijních fondů ČR

Příloha C – Členové Asociace českých stavebních spořitelén

**ČLENOVÉ ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH
SPORITELÉN**

Českomoravská stavební spořitelna, a.s.

(ČMSS)

Vinohradská 3218/169, P.O.Box 117, 100 17 Praha 10

Základní kapitál: 1 500 mil. Kč

Akcionáři:

Československá obchodní banka, a.s. (55 %)

Bausparkasse Schwäbisch Hall AG (45 %)

Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.

(SSČS)

Vinohradská 180, 130 11 Praha 3

Základní kapitál: 750 mil. Kč

Akcionáři:

Česká spořitelna, a.s. (95 %)

Bausparkasse der österreichischen Sparkassen AG (5%)

Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.

(MPSS)

Bělehradská 128, 120 21 Praha 2

Základní kapitál: 500 mil. Kč

Akcionáři:

Komerční banka, a.s. (100%)

Raiffeisen stavební spořitelna a.s.

(RSTS)

Koněvova 2747/99, 130 45 Praha 3

Základní kapitál: 650 mil. Kč

Akcionáři:

Raiffeisen Bausoarkasse Sien GmbH (90 %)

Raiffeisenbank a.s. (10%)

Wüstenrot – stavební spořitelna a.s.

(WSS)

Na Hřebenech II 1718/8 140 23 Praha 4

Základní kapitál: 820 364 160 Kč

Akcionáři:

Wüstenrot & Württembergische AG, Stuttgart (55,92 %)

Wüstenrot Verwaltungs – und Dienstleistungen GmbH, Salzburg (43,50 %)

Svaz českých a moravských bytových družstev, Praha (0,40 %)

SBD Hradec Králové (0,18 %)

Zdroj: Asociace českých stavebních spořitelén

Příloha D – Základní ukazatele vývoje stavebního spoření

Základní ukazatele vývoje stavebního spoření v České republice - k 30.6.2012

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2q 2012
Nové uzavřené smlouvy o stavebním spoření	1 373 258	1 293 890	2 097 338	3 14 650	430 233	516 385	579 730	705 463	575 292	532 765	410 461	206 775
Přírůstek (%)	23,1	-5,8	62,1	-85,0	36,7	20,0	12,3	21,7	-18,5	7,4	23	61,2
Objem průměrná cílová částka u nově uzavřených smluv o stavebním spoření fyzickými osobami - občany (tis. Kč)	136,9	146,7	200,5	222,8	227,9	235,8	284,9	302,8	308,7	300,5	346,2	310,7
Přírůstek (%)	-1,8	7,2	36,7	11,1	2,3	3,5	20,8	6,3	2,0	-2,7	15,2	3,4
Smlouvy o stavebním spoření ve fázi spoření 1)	4 196 408	4 870 620	6 300 831	5 899 300	5 573 874	5 297 522	5 132 595	5 070 510	4 926 183	4 845 319	4 550 468	4 403 435
Přírůstek (%)	22,5	16,1	29,4	-6,4	-5,5	-5	-3,1	-1,2	-2,8	-1,6	-6,1	-9,1
Objem (mld. Kč)	9,313	11,059	13,261	15,337	16,086	15,772	14,976	14,22	13,262	11,743	10,729	5,126
Přírůstek (%)	20,7	18,7	19,9	15,7	4,9	-2,0	-5,0	-5,0	-6,7	-11,5	-8,6	-56,3
Objem (Kč)	2 856	3 138	3 159	3 256	3 242	3 173	3 090	2 927	2 776	2 631	n/a	n/a
Přírůstek (%)	2,9	6,2	0,7	3,1	-0,4	-2,1	-2,6	-5,3	-5,2	-5,2	n/a	n/a
Naspořená částka 1)	133 309	180 190	236 815	287 077	328 987	359 848	384 880	401 061	415 150	430 122	433 433	242 390
Přírůstek (%)	20,8	35,2	31,4	21,2	14,6	9,4	7,0	4,2	3,5	3,6	0,8	-1,3
Úvěry celkem 1) v tom: ze stavebního spoření	465 824	568 920	685 740	785 740	786 483	857 875	900 653	942 944	971 176	993 353	966 659	927 360
překlenovací 2)	346 145	420 929	488 850	549 698	582 867	587 501	580 352	569 870	565 485	564 633	552 999	539 682
Přírůstek (%)	119 679	147 991	196 890	236 785	275 008	313 152	362 592	401 306	422 868	428 724	403 660	387 678
Přírůstek (%)	24,7	22,1	20,5	14,7	9,1	5	4,7	3	1,8	0,5	-3,7	-6,6
Úvěry celkem 1) v tom: ze stavebního spoření	37 023	46 308	63 597	84 184	108 063	135 450	179 301	227 417	267 512	293 362	293 115	285 285
překlenovací 2)	18 522	21 916	25 099	28 735	31 751	35 073	38 912	42 875	48 899	53 069	55 78	55 445
Přírůstek (%)	18 501	24 392	38 498	55 449	76 312	100 377	140 389	184 542	218 613	240 294	237 335	230 38
Přírůstek (%)	19,4	25,1	37,3	32,4	28,4	25,3	32,4	26,8	17,6	9,7	-0,1	-2,6
Úvěry celkem / naspořená částka	27,8	25,7	26,9	29,3	32,8	37,6	46,6	56,7	64,4	68,2	67,6	67,3

1) Stav ke konci období

2) Úvěry podle § 5 odst. 5 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů

Zdroj: Vývoj statistik - novináři a odborníci - AČSS/asociace českých stavebních spořitelien

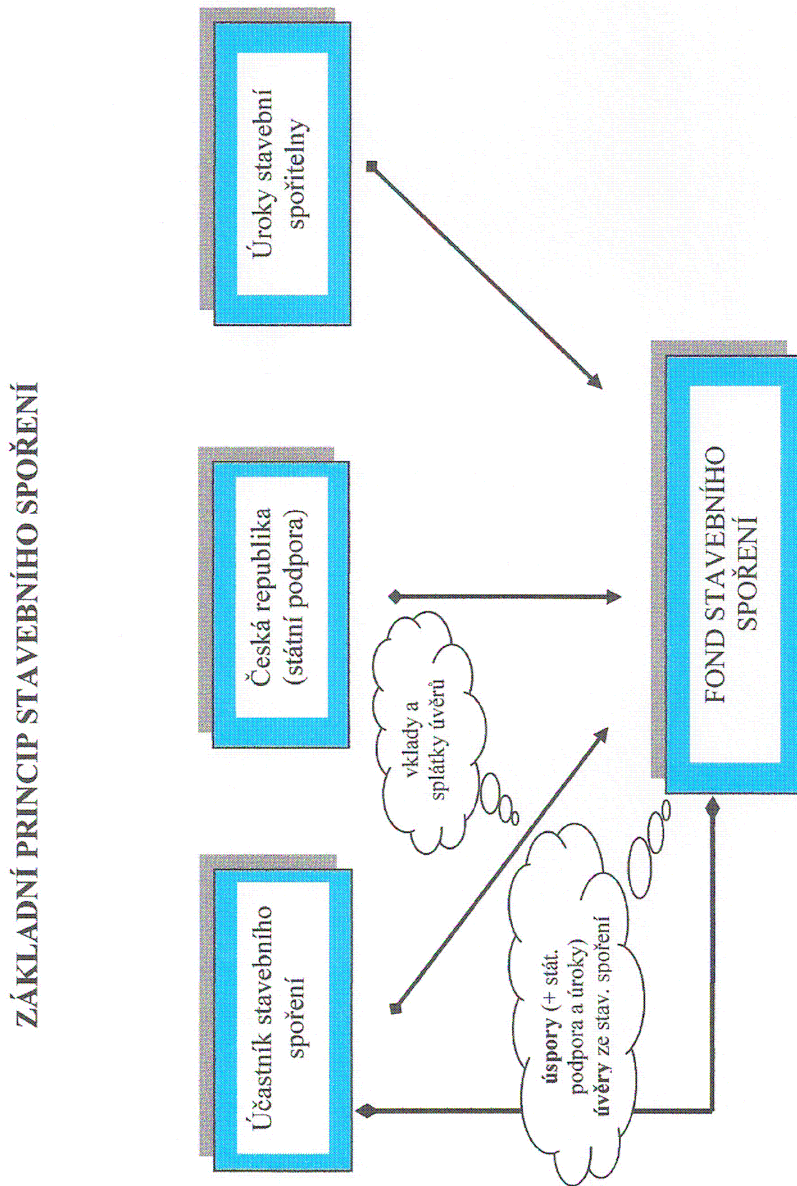
Příloha E – Přehled poplatků stavebních spořitelén

PŘEHLED POPLATKŮ STAVEBNÍCH SPOŘITELÉN K 31. 12. 2012

STAVEBNÍ SPOŘITELNA	STAVEBNÍ SPOŘENÍ									
	UZAVŘENÍ SMLOUVY			VEDENÍ ÚČTU	POPLATEK ZA VÝPIS	ZMĚNA TARIFŮ (sazeb smlouvy)	UKONČENÍ SMLOUVY O SS			
	% z ČČ	MIN	MAX				PŘED UPLYNUTÍM VÁZACÍ DOBY	PO UPLYNUTÍ VÁZACÍ DOBY		
SSČS	1,00%	0 Kč	7 500 Kč	310 Kč/rok - se sazbou 2% 470 Kč/rok - se sazbou 3% 550 Kč/rok - se sazbou 4%	zdarma 30 Kč - se sazbou 3%, 4%	1/2 z připsaných proků - z vkladu ze 4% na 2% 1/3 z připsaných úroků - z vkladu 3% na 2%	do 30.9.2012 zdarma od 1.10.2012 0,5% z ČČ	ZDARMA		
RSTS	1,00%	500 Kč	15 000 Kč	a) 80 Kč/čtvrtletí - R, S, D, M, R01, S01, D01, M01, S041, S061, U121, U122 b) 90 Kč/čtvrtletí - CL, CMW, NMW, NS, NS/EU, Smart, NU, NU/EU	a) Zdarma - R, S, D, M, R01, S01, D01, M01, S041, S061 b) 21 Kč - CL, CMW, NMW, NS, NS/EU, Smart, NU, NU/EU	1/3 z připsaných úroků - na S041 (smlouvy do 31.10.2002) 2/3 z připsaných úroků - na U121, U122 (smlouvy do 31.10.2002) 1/2 z připsaných úroků - na U121, U122 (smlouvy od 01.11.2002) 1/2 z připsaných úroků - na S061 (smlouvy do 29.02.2012)	0,50% z ČČ min. 500 Kč	ZDARMA		
WSS	1,00%	0 Kč	30 000 Kč	300 Kč/rok	a) zdarma elektronicky b) 30 Kč - poštou	zdarma - 1. změna 100 Kč - 2. a každá další změna	0,9% z ČČ	ZDARMA		
MPSS	1,00%	0 Kč	10 000 Kč	300 Kč/rok	19 Kč	1/3 z připsaných úroků	1% z ČČ	ZDARMA		
ČMSS	1,00%	0 Kč	15 000 Kč	330 Kč/rok	zdarma	1/3 z připsaných úroků ze 3% na 2% 2/3 z připsaných úroků - ze 3% na 1% 1/2 z připsaných úroků - ze 2% na 1%	0,50% z ČČ min. 1 000 Kč 5% z ČČ při splacení překlenovacího úvěru výnosem stavebního spoření	ZDARMA		

Zdroj: Zpracované nabídky od stavebních spořitelén

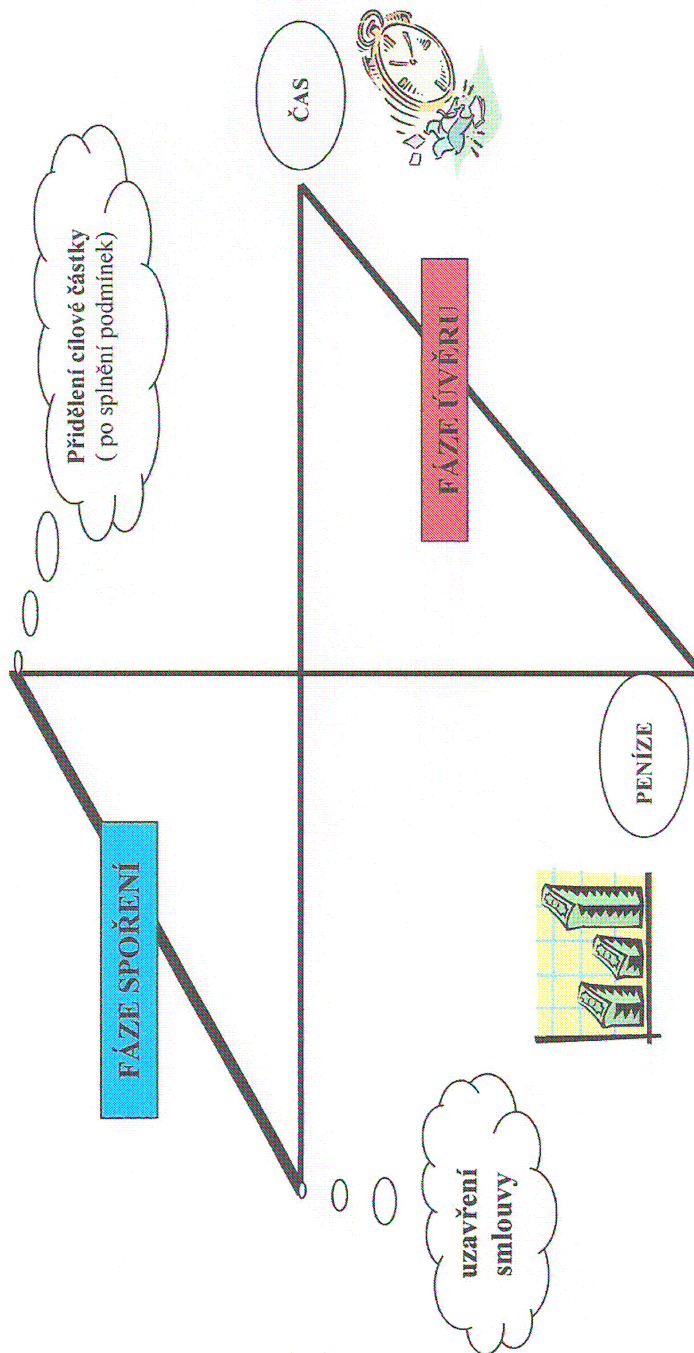
Příloha F – Základní princip stavebního spoření

Zdroj: Interní sdělení – Wüstenrot – stavební spořitelna a.s.

Příloha G – Časový průběh stavebního spoření

ČASOVÝ PRŮBĚH STAVEBNÍHO SPOŘENÍ

Zdroj: Interní sdělení – Wüstenrot – stavební spořitelna a.s.

Příloha H – Základní ukazatelé vývoje penzijního připojištění

Základní ukazatele vývoje penzijního připojištění v České republice - k 31.12.2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Penzijní připojištění 1)	Počet	2 621 881	2 739 556	2 963 730	3 279 727	3 593 645	3 936 357	4 207 236	4 527 774	4 565 471	5 134 862
	Přírůstek (%)	3,5	4,5	8,2	10,7	9,6	9,5	6,9	3	0,8	12,5
Nová penzijní připojištění	Počet	347 428	372 060	435 705	544 289	558 629	586 310	590 490	495 516	457 033	1 128 020
	Přírůstek (%)	-14,8	7,1	17,1	24,9	2,6	5	7	-5,6	-7,8	146,8
Penzijní připojištění s vedenými příspěvky zaměstnavatele 2)	Počet	650 209	727 992	801 627	927 930	1 028 850	1 129 618	1 222 639	1 284 736	1 271 934	1 317 563
	Přírůstek (%)	14,5	12,0	10,1	15,8	10,9	9,8	8,2	1,8	-1,0	3,6
Státní příspěvky poukázané za příslušný rok	Objem (mld. Kč)	2,770	2,930	3,222	3,683	4,162	4,651	5,088	5,510	5,602	5,913
	Přírůstek (%)	4,2	5,8	10,0	14,3	13,0	11,7	9,4	3,1	1,7	5,6
Příspěvky účastníků 3)	Objem (mld. Kč)	10,957	11,77	13,146	15,335	17,607	20,211	21,887	22,955	23,218	23,426
	Přírůstek (%)	9,1	7,4	11,7	16,7	14,8	14,8	8,3	1,1	0,9	8,8
Průměrný měsíční státní příspěvek	Objem (Kč)	89,83	96,02	97,73	98,65	102,19	103,85	104,87	105,18	105,43	108,03
	Přírůstek (%)	-0,5	6,9	1,8	0,9	3,6	1,6	1	-0,2	0,4	2,5
Průměrný měsíční příspěvek účastníka	Objem (Kč)	354,02	383,69	396,84	407,9	430,75	449,67	450,53	443,91	441,65	464,95
	Přírůstek (%)	4,0	8,4	3,4	2,8	5,6	4,4	0,2	-1	0,5	5,3

1) Stav ke konci období; údaj uvádí počet připojištění, která nejsou v evidenci ukončena

2) Stav ke konci období od účinnosti novely zákona č. 42/1994 Sb. zákonem č. 170/1999 Sb. (od 3.8.1999)

3) Příspěvky účastníků jsou uvedeny bez příspěvků placených zaměstnavateli za své zaměstnance

4) Veškeré údaje jsou z evidence Ministerstva financí ČR a jsou uvedeny za příslušné období (pokud není uvedeno jinak)

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky

Příloha I – Přehled nabídky penzijních společností

Přehled nabídky penzijních společností v jednotlivých typech spoření

Penzijní společnost	II. pilíř		III. pilíř	
	Důchodové spoření	Doplňkové penzijní spoření (smlouvy od 2.1.2013)	Doplňkové penzijní spoření (smlouvy do 30.11.2012)	Penzijní připojištění (smlouvy do 30.11.2012)
AEGON				
Allianz penzijní společnost, a.s.	X	X	X	X
AXA penzijní společnost, a.s.		X	X	X
Conseq penzijní společnost, a.s.		X	X	
Česká spořitelna - penzijní společnost, a.s.	X	X	X	X
Penzijní společnost České pojišťovny, a.s.	X	X	X	X
ČSOB Penzijní společnost, a.s., člen skupiny ČSOB	X	X	X	X
Generali Penzijní společnost a.s.				X
ING Penzijní společnost, a.s.			X	X
KB Penzijní společnost, a.s.	X		X	X
Penzijní společnost České pojišťovny, a.s.	X		X	X
Raiffesen penzijní společnost, a.s.	X		X	X

Zdroj: Asociace penzijních fondů v ČR

Příloha J – Příklad

V příkladu je možno vidět zhodnocení peněz po stejnou dobu při stejném vkladu. Obě rodiny se rozhodují, jestli si zvolí produkt stavebního spoření nebo penzijního připojištění, proto je vytvořena tabulka, která jim pomůže při jejich rozhodování.

Rodina Linkova je ve věku 28 let, která by si spořila 1 700 Kč měsíčně po dobu 32 let.

Stavební spoření

Doba spoření (rok)	Vklady	Úroky z úspor po zdanění	Státní podpora	Celková uspořena částka
32 let	654 200 Kč	229 137 Kč	64 000 Kč	947 337 Kč

Penzijní připojištění

Doba spoření (rok)	Vklad klienta celkem	Státní příspěvek	Podíl na zisku z fondu	Celkový zůstatek na účtu
32	652 800 Kč	57 600 Kč	130 292 Kč	840 692 Kč

Rodina Kučerova je ve věku 54 let, která by si spořila 500 Kč měsíčně po dobu 6 let.

Stavební spoření

Doba spoření (rok)	Vklady	Úroky z úspor po zdanění	Státní podpora	Celková uspořena částka
6	36 000 Kč	10 800 Kč	1 666 Kč	48 466 Kč

Penzijní připojištění

Doba spoření (rok)	Vklad klienta celkem	Státní příspěvek	Podíl na zisku z fondu	Celkový zůstatek na účtu
6	36 000 Kč	10 800 Kč	1 666 Kč	48 466 Kč

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Šárka Hajska

Obor: 6202R087 – Evropská hospodářskosprávní studia (Bc. EHS Voš)

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Penzijní připojištění a stavební spoření

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 10

Počet titulů českých použitých zdrojů: 22

Počet internetových zdrojů: 9

Počet ostatních zdrojů: 5

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jakub Rákosník, Ph.D.